



Helligjørelse

En sammenligning av helligjørelsesteologien til

Tullian Tchividjian og Kevin DeYoung

Asbjørn Berland

VID vitenskapelige høgskole

Stavanger

Masteroppgave

Master i teologi

Antall ord: 27 461

10.05.17



Obligatorisk erklæring

Navn: Asbjørn Berland
Navn på studiet: Mastergrad i teologi
Navn på eksamen: Helliggjørelse. En sammenligning av Tullian Tchividjian og Kevin DeYoungs helliggjørelsesteologi
Emnekode: MTHEOL-342
Innleveringsfrist: 16.05.17
Antall ord: 27 461

Eksempler på fusk i forbindelse med oppgaver og hjemmeeksamener:

- gjengivelse av stoff/materiale hentet fra lærebøker, andre fagbøker, tidsskrifter, egne eller andres oppgaver osv. som er framstilt uten kildehenvisning og klar markering av at det er sitater
- besvarelse eller tekst som er hentet fra internett og utgitt som egen besvarelse
- besvarelse som i sin helhet er brukt av studenten ved en tidligere eksamen
- besvarelse som er brukt av en annen person ved en tidligere eksamen
- besvarelse som er utarbeidet av en annen person for studenten
- innlevert arbeid av praktisk eller kunstnerisk art som er laget av andre enn studenten selv
- samarbeid som fører til at en besvarelse i det alt vesentlige er lik en annen besvarelse til samme eksamen der det kreves individuelle besvarelser

Retningslinjer om fusk finner du her:

- lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 4-7 og § 4-8
- forskrift 11. desember 2015 nr. 1665 om [opptak, studier, eksamen og grader ved VID vitenskapelige høyskole](#) § 30
- retningslinjer for behandling av fusk eller forsøk på fusk ved VID vitenskapelig høyskole fastsatt 18. desember 2015.

Ved å signere med navn erklærer jeg å være kjent med VID vitenskapelige høgskoles retningslinjer om plagiering og fusk, og at min besvarelse er i samsvar med disse bestemmelsene.

Navn: Asbjørn Berland

Masteroppgaver med karakteren A-C:

Jeg samtykker i at min masteroppgave publiseres i VID vitenskapelig høgskole åpne elektroniske arkiv (VID OPEN):

Sett kryss

Ja:

Nei:

Innhold

Kapittel 1 - INNLEDNING	6
1.1 Problemstilling og tematikk	6
1.2 Oppbygning	7
1.3 Valg av litteratur.....	7
1.4 Antakelser og kriterier.....	8
1.5 Bakgrunn	11
1.5.1 Tullian Tchividian	11
1.5.2 Kevin DeYoung.....	11
1.6 Moderne bakgrunn	12
1.7 Jesus + Nothing = Everything	14
1.8 The Hole in Our Holiness.....	15
Kapittel 2 - HVA ER LOVISKHET?.....	17
2.1 Tullian Tchividjian.....	17
2.2 Kevin DeYoung.....	20
2.3 Vurdering	21
Kapittel 3 - HVILKEN ROLLE HAR FORMANINGENE?	27
3.1 Tullian Tchividjian.....	27
3.2 Kevin DeYoung.....	28
3.3 Vurdering	31
Kapittel 4 - SKAL KRISTNE KJEMPE OG STREVE I HELLIGGJØRELSEN?.....	37
4.1 Tullian Tchividjian.....	37
4.2 Kevin DeYoung.....	38
4.3 Vurdering	40
Kapittel 5 - HVA ER DEN RETTE MOTIVASJONEN?.....	44
5.1 Tullian Tchividjian.....	44
5.2 Kevin DeYoung.....	45
5.3 Vurdering	46
Kapittel 6 - KAN KRISTNE SE SIN EGEN VEKST?.....	50
6.1 Tullian Tchividjian.....	50
6.2 Kevin DeYoung.....	52
6.3 Vurdering	53
Kapittel 7 - SER GUD FORSKJELLIG PÅ KRISTNE?	58
7.1 Tullian Tchividjian.....	58
7.2 Kevin DeYoung.....	59
7.3 Vurdering	61
KONKLUSJON	64

Spesifikke slutninger i helligjørelsesdebatten	64
Generelle og prinsipielle slutninger for teologisk arbeid	69
BIBLIOGRAFI	71
Trykte kilder	71
Internettkilder	72

Kapittel 1

INNLEDNING

1.1 Problemstilling og tematikk

Hvordan skal vi forstå det kristne livet? Hvilken rolle har loven? Og hvordan blir vi motivert til å leve et hellig liv? Dette er spørsmål som kristne har reist gjennom hele kirkehistorien. Også ved reformasjonen og i dens ettertid ble spørsmål knyttet til helliggjørelse debattert. Martin Luther var for eksempel trolig den første til å bruke uttrykket *antinomist*¹, og synet på lovens rolle i det kristne livet skapte store kontroverser blant puritanerne i England på 1600-tallet.² Også i våre dager har disse spørsmålene åpenbart sterke uenigheter. I USA pågår det nå en debatt om dette temaet, og det som blir diskutert der har stor relevans for kristne i Norge og verden for øvrig. Disse spørsmålene blir nemlig i mer eller mindre grad diskutert av kristne i hele verden. Debatten som jeg i denne oppgaven går inn i har sin moderne opprinnelse i nyere reformert teologi, og vil naturlig nok være preget av dette, både når det kommer til en del antakelser om frelsen og det kristne livet, men også når det gjelder bruken av logikk.

Noe av grunnen til at jeg har valgt denne tematikken er fordi det lenge har vært et stort interessefelt for meg personlig, og et tema mange andre rundt meg også har undret seg over i kristne sammenhenger. Dette er ikke abstrakte spørsmål langt borte fra de kristnes virkelighet; det er praktiske spørsmål som får stor betydning for hver enkelt kristen sitt liv, i sjelesorg og i forkynnelse. Jeg begynte arbeidet med denne masteroppgaven for rundt to år siden, etter at jeg i flere år hadde tenkt mye på mange av spørsmålene som blir drøftet i oppgaven. Dermed har jeg hatt mulighet til å reflektere over tematikken i lengre tid, noe som har vært nyttig for å oppnå en mer moden refleksjon.

Denne oppgaven er en sammenligningsoppgave hvor jeg sammenligner Tullian Tchividjian og Kevin DeYoung sine syn på helliggjørelse, slik de fremkommer i bøkene *Jesus + Nothing = Everything*³ og *The Hole in our Holiness*.⁴ Oppgaven vil også innebære en vurdering av

¹ Jones, Mark. *The New Antinomianism. Reformed Theology's Unwelcome Guest*. P & R Publishing, 2013: 4

² Jones, *The New Antinomianism*. Hele boken tar utgangspunkt i disse debattene.

³ Tchividjian, Tullian. *Jesus + Nothing = Everything*. Crossway, 2011.

⁴ DeYoung, Kevin. *The Hole in Our Holiness*. Crossway, 2014.

deres posisjon, i lys av Bibelen og logiske lover. Mer presist formulerer jeg problemstillingen som følger:

Hvilke forskjeller og likheter er det mellom Tullian Tchividjian og Kevin DeYoung sitt syn på helliggjørelse, og hvor holdbare er deres posisjoner i møte med Bibelen og logiske lover?

Siden det kan være vanskelig å gi like mye plass til begge teologers syn i drøftingsdelen samtidig som drøftingen er dyp, vil jeg legge hovedvekten på Tchividjian sitt syn.

1.2 Oppbygning

Jeg skal i begynnelsen av denne oppgaven se på bakgrunnen for tematikken og problemstillingen. Dette innebærer at jeg presenterer de to teologene som vi skal analysere, samt at jeg presenterer den moderne debatten om helliggjørelse i reformerte kretser.

Deretter skal jeg gå inn i de store kjernespørsmålene. I denne oppgaven reiser jeg en rekke spørsmål som jeg mener er sentrale for tematikken, og jeg lar de enkelte spørsmålene bli utgangspunkt for hvert enkelt kapittel. I hvert kapittel blir hver enkelt teolog sitt syn presentert, før de blir vurdert og drøftet. I presentasjonen av de to posisjonene vil likheter og ulikheter komme tydelig frem. I vurderingsarbeidet vil jeg legge vekt på Tchividjians forståelse, ettersom det primært er han som har skapt kontroverser med sine bøker og forkynnelse. Vurderingen vil bli gjort med Bibelen og logiske lover som veiledende kriterier.

Oppgaven blir avsluttet med en konklusjon der de enkelte kapitlene blir knyttet sammen, slik at man ender opp med en helhetsforståelse av tematikken. Jeg ønsker også å gjøre oppmerksom på at selv om denne oppgaven er strukturert på den måten at hvert enkelt kapittel blir styrt av et nøkkelspørsmål, så henger disse spørsmålene i stor grad sammen. Ens forståelse av hva loviskhet er, vil naturlig nok få store konsekvenser for hva man tenker om motivasjon, formaningenens rolle osv.

1.3 Valg av litteratur

Som tidligere nevnt skal jeg ta utgangspunkt i bøkene *Jesus + Nothing = Everything* og *The Hole in Our Holiness*. I tillegg til disse, benytter jeg meg av *Being Logical: A Guide to Good Thinking*⁵ i mitt vurderingsarbeid. Grunnen til dette er at boken tar for seg argumentasjonslære og dermed er nyttig når man skal vurdere ulike argumenter.

⁵ McInerney, D.Q. *Being Logical: A Guide to Good Thinking*. Random House, 2004.

Jeg har også benyttet meg av noe annen litteratur av andre forfattere, som for eksempel *The New Antinomianism. Reformed Theology's Unwelcomed Guest* av Mark Jones. En annen form for litteratur som er brukt er bloggartikler, som de siste 10 årene har fått et stort omfang, også i teologiske debatter. Foruten dette har også taler i video – og mp3-format blitt brukt for å få et større innsyn i debatten. Jeg har også brukt andre kilder mer indirekte i oppgaven, som ulike bøker, bloggartikler og taler, for å gi et større perspektiv på debatten.

1.4 Antakelser og kriterier

Alle argumenter hviler på visse antakelser, og vurderingen i denne oppgaven er ikke noe unntak. Hele oppgaven er skrevet med utgangspunkt i at Bibelen er menighetens autoritet, og dermed den primære kilde det er nødvendig å gå til i spørsmål vedrørende helliggjørelse. Gjennom hele kirkehistorien har Bibelen blitt sett på som den skriftsamlingen som har vært avgjørende for hva kristne skal lære.⁶ Dermed blir det også naturlig at en oppgave om helliggjørelse, et konsept Bibelen selv frembringer, er skrevet med Bibelen som sentral kilde og utgangspunkt.

Når jeg vurderer ulike argumenter blir dette gjort ut fra den hermeneutiske antakelsen at Bibelen generelt sett er klar og forståelig i hva den lærer om helliggjørelse. Bibelen kan forstås ut fra sine egne premisser, og målet med bibeltolkningen må være å komme frem til forfatterens opprinnelige mening.⁷ Bibelen blir forstått som en kristen bok, med menneskets fall og den treenige Guds plan og fullføring av fullstendig gjenopprettelse gjennom sitt rike, som det viktige gjennomgangstemaet. Videre er jeg overbevist om at Gud har gitt oss logiske lover, som en hjelp til å tenke rett.⁸

Med dette som antakelser vil jeg altså basere mitt vurderingsarbeid ut fra to grunnleggende kriterier: Bibelen og logiske lover. Det grunnleggende spørsmålet relatert til Bibelen som Tchividjian og DeYoung blir vurdert ut fra er: *Er det de hevder det samme som Bibelen lærer?* Dessverre er det i dag relativt store uenigheter i ulike spørsmål blant kristne som har

⁶ Allison, Gregg. *Historical Theology. An Introduction to Christian Doctrine*. Zondervan, 2011: Kapittel 4.

⁷ Ettersom jeg forstår Bibelen som både inspirert av Gud og skrevet av mennesker, følger det at man i sin bibeltolkning dypest sett ønsker å finne frem til Guds mening, uttrykt gjennom menneskers ord. Å forstå målet med bibeltolkningen som å forstå forfatterens opprinnelige mening er det samme som en del engelskspråklige forfattere mener når de skriver om «the original intent of the author». Se for eksempel Grudem, Wayne et al., *Understanding Scripture: An Overview of the Bible's Origin, Reliability, and Meaning*. Crossway, 2012: 183-184, 188-190. Å søke etter forfatterens opprinnelige mening ekskluderer ikke at man også leser bibeltekstene i lys av den kristne tradisjon, men det fremhever at bibeltolkningen dypest sett må være underlagt Guds opprinnelige hensikt med teksten, fremfor tradisjonens forståelse av teksten.

⁸ Logiske lover refererer her til grunnleggende regler for rett tanke og argumentasjon, slik de for eksempel fremkommer i *Being Logical*, og som er nødvendige for å kunne føre en meningsfull kommunikasjon.

de antakelsene jeg har nevnt ovenfor til felles. Samtidig kan en felles hermeneutikk som inkluderer viktige prinsipper som at en sammenligner Skriften med Skriften, at en tar hensyn til litterær og historisk kontekst osv, være med på å lede kristne inn i en mer enhetlig forståelse.⁹

Ut fra logikkens lover som vurderingskriterium kan det komme mange spørsmål, som for eksempel: *Er premissene for konklusjonen holdbare og relevante? Leder premissene til konklusjonen? Har forfatteren gjort noen slags logiske feil? Er argumentasjonsstrukturen gyldig?* Det er min oppfatning at mye av det som blir skrevet i dag, enten i debattspalter eller i bøker, er preget av brudd på viktige logiske lover og er dermed ikke legitimt.

Skal den kristne lære være troverdig, må den både være i tråd med Bibelen og logikken sine lover.¹⁰ Mens det i teologihistorien har eksistert ulike syn på hvordan man skal anvende logikkens lover i møte med Gud, følger jeg forståelsen til teologiprofessor ved Westminster Theological Seminary, Vern Sheridan Poythress. I *Logic. A God-Centered Approach to the Foundation of Western Thought* skriver han at Gud verken er underlagt logikk, men er samtidig heller ikke ulogisk.¹¹ Tvert imot er Gud logisk, og vil derfor handle i samsvar med logikken.¹² Dermed følger det at skal den kristne Gud forstås som troverdig, så må vi også kunne forvente at han som har skapt logikken, som har gjort det mulig for oss å tenke og argumentere, selv kan forstås i tråd med disse lovene. Dersom logikk bare hadde vært noe som eksisterte i menneskers tanke, og som ikke kunne anvendes i møte med Gud, så står man i fare for å ende opp med konklusjonen at Gud ikke er mulig å kjenne.¹³ Selv om vi i møte med Gud har å gjøre med et vesen som er uendelig og på så mange måter annerledes enn oss mennesker, er vi likevel skapt i Guds bilde og forventet å etterfølge ham.¹⁴ Vi skal dermed anse det som et privilegium å få kunne tenke Guds tanker etter ham.¹⁵ At logikken har lover impliserer også at disse er universelle, og dermed er gyldige i møte med både Gud og

⁹ For grunnleggende hermeneutiske prinsipper som er viktige for meg, og som de fleste evangeliske kristne vil være enige i, se for eksempel Richards O., Lawrence og Bredtfeldt J. Gary. *Creative Bible Teaching*. Moody Publishers, 1998.

¹⁰ Dette er ikke det samme som å si at det i den kristne tro ikke er rom for paradoks. Logikken gir rom for at to utsagn kan stå parallellt samtidig som relasjonen mellom dem ikke er fullt ut forklart. Problemet er når en selvmotsigelse oppstår, altså at man hevder at noe kan være noe og ikke være noe på samme tid og samme sted. For eksempel kan man ikke si at Jesus er Gud og Jesus er ikke Gud. Man kan derimot si at Gud er virksom i kristnes helliggjørelsesprosess, samtidig som vi er virksomme.

¹¹ Poythress, Vern Sheridan. *Logic. A God-Centered Approach to the Foundation of Western Thought*. Crossway, 2013: 62.

¹² Poythress, *Logic*, 63.

¹³ Poythress 2013, *Logic*, 106

¹⁴ Poythress, *Logic*, 63.

¹⁵ Poythress, *Logic*, 64.

mennesker, uavhengig av tid.¹⁶ Logikk er i seg selv uendelig, og dermed kan vi også anvende disse lovene i møte med den uendelige Gud.¹⁷ Poythress hevder altså at vi i stor grad kan og skal bruke logikk i teologien.

Denne forståelsen av logikk er noe som på mange måter særpreger den reformerte tradisjon. Foruten Poythress sin massive bok om logikk er det flere andre reformerte teologer som har skrevet bøker om forholdet mellom Gud og logikk, deriblant Douglas Wilson¹⁸ og Gordon Clark.¹⁹ Noe av det som kjennetegner alle disse sin forståelse er at logikk er avgjørende for teologien. Ingen sannferdig lære kan bryte med etablerte logiske lover. I denne forståelsen er skillet mellom paradoks og selvmotsigelse svært viktig.²⁰ Den kristne tro har rom for paradokser, som blir forstått som to utsagn som er vanskelig å forene med hverandre, men likevel ikke selvmotsigende. En selvmotsigelse vil derimot bli forstått som at man hevder at noe er noe og ikke er noe på samme tid og samme måte. Jesus kan ikke være Gud og ikke Gud på samme tid og samme måte. Men Gud kan være én og likevel bestå av tre personer. Skillet mellom paradoks og selvmotsigelse viser seg spesielt viktig i teologiske syn som særpreger den reformerte tradisjon. Man tror på en Gud som er helt suveren og som har forutbestemt alt som skal skje, samtidig som mennesker er ansvarlige for sine handlinger og ikke er som roboter som mot sin vilje blir styrt av Gud til å gjøre alt de gjør. Her ser man to utsagn som ikke motsier hverandre, men som kan være vanskelig å få til å henge helt sammen i den menneskelige tankegang. Reformerte teologer vil her peke på at det faktum at man ender opp med flere proposisjoner som ikke uten videre er like lett å forene med hverandre bare er det vi som mennesker kan forvente når vi forsøker å tenke Guds tanker etter ham. Siden Gud har en helt annen visdom og forståelse enn mennesker, hadde det vært rart om vi mennesker forstod alt ved Gud og vår egen eksistens. Da hadde skillet mellom Gud og mennesker forsvunnet. Selv om logikk blir sett på som viktig, har den altså tydelige grenser. I tillegg til skillet mellom paradoks og selvmotsigelse finnes det en rekke andre argumentasjonsregler som mange teologer anser som viktig. Mye argumentasjon bryter med logiske lover, og er såkalte *logical fallacies* som det blir viktig å peke på i teologiske disputer fordi det svekker motpartens argumentasjon.

¹⁶ Poythress, *Logic*, 65. Dersom de ikke hadde vært universelle kunne vi ikke snakket om lover, og jeg anser det som kunstig å anta at Gud selv skulle være et stort unntak fra lovenes universalitet.

¹⁷ Poythress, *Logic*, 67.

¹⁸ Wilson, Douglas, B. Nance, James. *Introductory Logic*. Canon Press, 4th Edition, 2006

¹⁹ H. Clark, Gordon. *Logic*, Trinity Foundation, 1998

²⁰ Dette blir blant annet forklart i Sproul, R.C. *Chosen By God*, Tyndale, Wheaton, 1986:39-47

Den reformerte forståelsen av logikk er også viktig i debatten om helliggjørelse. Skillet mellom paradoks og selvmotsigelse blir for eksempel anvendt når Kevin DeYoung hevder at vi har et ansvar for å arbeide og streve i vår helliggjørelse, samtidig som Gud er den som gir kraft til vandringer. Vi vil også se dette skillet anvendt i flere andre spørsmål relatert til helliggjørelse, som for eksempel i forståelsen av hvordan Gud ser på kristne. Ettersom begge teologene jeg skal studere i denne oppgaven tydelig står i den reformerte tradisjon, passer det godt at oppgaven skrives med denne forståelsen av logikk som antakelse. Dermed blir ikke teologene vurdert ut fra antakelser som vil være fremmede for dem, men heller ut fra antakelser som de nok begge kan kjenne seg godt igjen i.

1.5 Bakgrunn

1.5.1 Tullian Tchividjian

Tullian Tchividjian er tidligere pastor for Coral Ridge Presbyterian Church ved Fort Lauderdale, Florida. Kort tid etter at jeg begynte å skrive denne oppgaven ble det kjent at Tchividjian og hans kone hadde falt i seksuell umoral og at han dermed trakk seg som pastor for Coral Ridge Presbyterian Church.²¹ Menigheten er en del av Presbyterian Church in America (PCA). Tchividjian er barnebarn til den verdenskjente evangelisten Billy Graham. Han har vært en av de mest innflytelsesrike pastorene i USA og har undervist ved Knox Theological Seminary.

Tchividjian har skrevet flere bøker som har solgt mye, men boken som har solgt mest er *Jesus + Nothing = Everything* som ble kåret til årets bok av Christianity Today. Han er i tillegg kjent som en tidligere ettertraktet konferansetaler.

1.5.2 Kevin DeYoung

Kevin DeYoung er pastor for University Reformed Church i Michigan. Denne menigheten ble for kort tid siden med i det samme kirkesamfunnet som Coral Ridge Presbyterian Church, PCA. På samme måte som Coral Ridge Church er altså University Reformed Church både reformert og presbyteriansk, med et konservativt bibelsyn.

Kevin DeYoung har i relativ ung alder de siste 10 årene stått frem som en pastor som har vunnet mer og mer innflytelse i reformerte kretser. På samme måte som Tchividjian har han skrevet flere bøker som har solgt mye og taler både på nasjonale og internasjonale konferanser.

²¹ <http://www.christianitytoday.com/gleanings/2015/june/tullian-tchividjian-resigns-after-admitting-inappropriate-re.html>

1.6 Moderne bakgrunn

De siste årene har det vært en svært høylytt og kontroversiell debatt i reformerte miljøer i USA. Sentrale spørsmål har vært hvordan en skal forstå helliggjørelsen, hva loviskhet er og om formaninger og disiplin er viktige elementer i helliggjørelsen.²² Dette er en debatt som er i ferd med å splitte mange menigheter.²³

Noen av de som tydeligst har stått frem i denne debatten har vært Tullian Tchividjian og Kevin DeYoung. Tchividjian og DeYoung har på mange måter samme teologiske bakgrunn. Konfesjonelt sett er de begge pastorer i presbyterianske menigheter, de er begge tydelig reformerte med et konservativt bibelsyn og de har studert på lignende teologiske seminarer. De siterer mange av de samme forfatterne i bøkene sine. Teologiprofessor Michael Horton ved Westminster Seminary har skrevet anbefalinger av både *Jesus + Nothing = Everything* og *The Hole in our Holiness*. Dette på tross av at bøkene uttrykker grunnleggende forskjellige forståelser av helliggjørelse, slik jeg vil vise i denne oppgaven. Det at disse teologene deler den samme grunnleggende teologien, men likevel skiller tydelig lag i synet på helliggjørelse er i seg selv et interessant fenomen. Med omtrent helt lik tradisjon og teologisk utgangspunkt, hvorfor kommer man da ikke til lignende teologiske konklusjoner når helliggjørelse er tema? Jean Calvin, som på mange måter står som reformertes lærefar, var for eksempel selv tydelig på den tredje bruken av loven, men likevel er det nettopp slike spørsmål som nå er kontroversielle blant reformerte.²⁴ Fenomenet med at man ut fra samme teologisk tradisjon ender opp med store forskjeller i ens syn på helliggjørelse danner noe av bakgrunnen for denne oppgaven, og dermed blir fokus på argumentasjonsstruktur viktig.

²² Se The Gospel Coalition, «What we all agree on and what we probably don't» tilgjengelig på <https://blogs.thegospelcoalition.org/kevindeyoung/2014/05/13/what-we-all-agree-on-and-what-we-probably-dont-in-this-sanctification-debate/>, besøkt der Kevin DeYoung oppsummerer hva han mener er de sentrale spørsmålene i debatten.

²³ Se Jerry Wraggs seminar på Shepherds Conference i 2014: <http://www.shepherdsconference.org/media/?2014> og i 2013: <http://www.shepherdsconference.org/media/?2013> der han forklarer hvor stor rolle denne debatten har.

²⁴ John Calvin, *Institutes of the Christian Religion*, ed. John T. McNeill, trans. Ford Lewis Battles (Philadelphia: Westminster Press, 1960), 2.7.6-12. Calvin skriver blant annet: “*Then, because we need not doctrine merely, but exhortation also, the servant of God will derive this further advantage from the Law: by frequently meditating upon it, he will be excited to obedience, and confirmed in it, and so drawn away from the slippery paths of sin. In this way must the saints press onward, since, however great the alacrity with which, under the Spirit, they hasten toward righteousness, they are retarded by the sluggishness of the flesh, and make less progress than they ought. The Law acts like a whip to the flesh, urging it on as men do a lazy sluggish ass. Even in the case of a spiritual man, inasmuch as he is still burdened with the weight of the flesh, the Law is a constant stimulus, pricking him forward when he would indulge in sloth.*” Som en digresjon er det interessant å merke seg at Calvin her påpeker vår latskap som en grunn for at loven er nødvendig, slik også DeYoung påpeker.

«It's all in the semantics» - hevdet Jerry Wragg.²⁵ Måten man kommuniserer på spiller en viktig rolle. Samtidig kommer man heller ikke unna at forskjellene er større enn bare semantikk, noe både Tchividjian og DeYoung erkjenner.

Disse ulikhetene er ikke, som vi skal se, bare noen små detaljer. Helliggjørelse er heller ikke et perifert område innenfor teologi og menighetsliv. Synet på helliggjørelse vil få store konsekvenser for hvordan man ser på det kristne livet, forkynnelsen, sjelesorg osv. Dette er noe jeg vil se mer på senere i oppgaven, men innledningsvis er det nyttig å merke seg at dette er et viktig tema fordi konsekvensene av ens teologiske syn får store praktiske konsekvenser.

Når jeg i denne oppgaven hovedsakelig bare skal se på to teologers syn i debatten, er det viktig å understreke at mange andre teologer har deltatt, og deltar fortsatt i denne moderne debatten. Forkynner og professor Steven Lawson kritiserte Tullian Tchividjian sterkt offentlig fremfor over 3000 pastorer på Shepherds Conference i 2014.²⁶ Lawson sa, «They utterly fail at sanctification.», med klar referanse til Tullian Tchividjian og hans meningsfeller. Den reformerte kirkehistorikeren Mark Jones har skrevet en bok om tematikken og vist de historiske røttene til debatten, samtidig som han kritiserer Tullian Tchividjian for å grense til antinomisme.²⁷

Tchividjian har på sin side hatt en rekke støttespillere. Hans bok, *Jesus + Nothing = Everything* ble meget populær, og kjente forfattere som Elyse Fitzpatrick²⁸ og Steve Brown²⁹ har offentlig fremmet lignende teologi som Tchividjian.

Tullian Tchividjian var tidligere engasjert i *The Gospel Coalition*, et reformert nettverk av menigheter, startet av de kjente teologene D.A. Carson og Timothy Keller. Etter en opprivende offentlig konflikt våren 2014 forlot Tchividjian nettverket.³⁰ Selv om denne konflikten også handlet om Tchividjians kritikk av Joshua Harris og C.J. Mahaneys håndtering av en mishandlings sak, så hevdet Carson og Keller at konflikten først og fremst handlet om den offentlige debatten om helliggjørelse.³¹ Sommeren 2015 fikk undertegnede mulighet til å møte D.A. Carson på en bibelkonferanse, og Carson forklarte da at alle i

²⁵ <http://graceandgranite.com/sins-the-culprit-not-the-law/>

²⁶ <http://shepherdsconference.org/media/details/?mediaID=8438> fra det 54. minutt.

²⁷ Jones, *The New Antinomianism*, 90

²⁸ Se for eksempel Fitzpatrick, Elyse. *Good News for Weary Women*. Tyndal, 2014

²⁹ Se for eksempel <http://www.keylife.org/articles/how-to-lose-your-freedom>

³⁰ <http://www.christianitytoday.com/gleanings/2014/may/tim-keller-don-carson-explain-why-tullian-tchividjian-tgc.html>

³¹ <http://www.christianitytoday.com/gleanings/2014/may/tim-keller-don-carson-explain-why-tullian-tchividjian-tgc.html> og <http://www.thegospelcoalition.org/article/on-some-recent-changes-at-tgc>

konsilet til The Gospel Coalition var enige om å kaste ut Tchividjian fra nettverket da Tchividjian gjentatte ganger hadde opptrådt på en uverdigg måte uten å være villig til å moderere seg.

Selv om denne debatten foregår i USA tror jeg at mange av de samme aspektene er meget aktuelle i resten av verden, også i Norge.

1.7 Jesus + Nothing = Everything

Siden denne oppgaven tar utgangspunkt i to bøker, vil jeg gi en oversikt over disse bøkene for å hjelpe leseren til en bedre forståelse av tematikken.

Tullian Tchividjians bok tar utgangspunkt i det han kaller «gospel-math» og dette danner også strukturen for oppgaven. Det betyr at Tchividjian først tar for seg regnestykket baklengs, før han tar det forlengs, slik at strukturen ser slik ut:

- A) Everything
- B) Nothing
- C) Jesus
- D) Jesus
- E) + Nothing
- F) = Everything

I begynnelsen vil Tchividjian vise leserne hvordan vi søker tilfredsstillelse, men hvor fåfengt denne søken er uten Gud. Deretter viser han hvordan vi kristne på forskjellige måter søker tilfredsstillelse i dette «ingenting» som altså ikke kan gi oss noe. Dette kaller Tchividjian for avguder, som blir forstått som vårt største problem. Dette leder leseren naturlig til Jesus, som den eneste som kan gi oss alt. Resten av boken er egentlig bare en dypere utbrodering av det han har påpekt, men nå i riktig rekkefølge. Tchividjian bruker spesielt Paulus sitt brev til Kolosserne for å utbrodere denne «gospel-math»

Tchividjians bok er i mye større grad preget av repetisjon enn DeYoungs bok. Boken er sentrert rundt hovedpoenget om at Jesus + ingenting = alt, og dette blir illustrert på forskjellige måter og forklart ut fra en rekke bibelvers. Når jeg nå vender oppmerksomheten på DeYoungs bok er det altså nødvendig å se litt mer detaljert på denne boken enn Tchividjians bok.

1.8 The Hole in Our Holiness

Hovedtanken bak Kevin DeYoung sin bok er at det er et kunstig skille mellom kristnes engasjement for evangeliet og deres iver etter hellighet. Hans observasjon er at mange kristne i USA kan snakke veldig mye om evangeliet, men lite om personlig hellighet, og man del kan til og med se på snakk om helliggjørelse som en trussel mot evangeliet. DeYoung bruker 10 kapitler for å prøve å fylle dette gapet. Jeg vil nå gi en kortfattet oversikt over kapitlene.

1. *Mind The Gap*. DeYoung viser på forskjellige måter hvordan skillet mellom engasjement for evangeliet og helliggjørelse eksisterer blant kristne i USA i dag. Måten Bibelen selv snakker om hellighet på er ganske annerledes enn hvordan vi snakker om tematikken, og det er et problem.
2. *The Reason For Redemption*. En av grunnene til at Jesus døde var for å gjøre oss hellige. Dette viser at det er en tett sammenheng mellom evangeliet og helliggjørelse og at vi ikke har grunn til å sette dem opp mot hverandre.
3. *Piety's Pattern*. Hellighet er viktig og en av grunnene til at Jesus døde, men hvordan ser egentlig hellighet ut? Hellighet handler ikke om å imitere gamle dager, om å «finne seg selv», om aktivisme eller om å bli akseptert av verden. Hellighet handler derimot om å bli fornyet til Guds bilde, og viser seg gjennom en ren samvittighet, lydighet mot Guds befalinger og Kristuslikhet.
4. *The Impetus for the Imperatives*. Grunnen til at kristne er lei av å høre om loven er at de ikke blir gitt gode grunner for å lyde. Å fokusere på loven er ikke ensbetydende med loviskhet; spørsmålet er derimot hva som er motivet bak å holde loven. DeYoung forstår tematikken slik at på samme måte som syke mennesker trenger ulike medisiner, så trenger kristne ofte forskjellige typer motivasjon, og Bibelen gir oss mange legitime grunner til å lyde.
5. *The Pleasure of God and the Possibility of Holiness*. Mens Gud i rettferdiggjørelsen møter oss som en dommer som erklærer oss som tror for rettferdige fordi Jesus døde i vårt sted, så kan vi forstå forholdet mellom Gud og oss i helliggjørelsen som forholdet mellom en god far og et barn. Det er dermed mulig å behage Gud i sin vandring, og det at hellighet er mulig skal oppmuntre kristne til å jage etter det.
6. *Spirit-Powered, Gospel-Driven, Faith-Fueled Effort*. Helliggjørelse er hardt arbeid, men det skjer ikke uten Guds kraft. Gud har gitt oss Den Hellige Ånd til å styrke oss, evangeliet er hele grunnlaget for vår vandring, og vandringsen er kjennetegnet av avhengighet til Gud.

7. *Be Who You Are*. Læren om “Union with Christ” – altså alt vi har fått i frelsen (utvelgelse, kall, gjenfødelse, rettferdiggjørelse, nåtidig helliggjørelse og fremtidig herliggjørelse) er helt sentral for å forstå den kristne vandringen. Helliggjørelse flyter ut fra alle velsignelsene vi har fått, ikke bare rettferdiggjørelsen isolert sett. Vi er blitt begravd og oppreist med Kristus, og Kristus er i oss. Dermed handler vandringen om å bli den en er som en ny skapning i Kristus.
8. *Sexual Immorality*. DeYoung tar her opp en spesifikk synd som truer kristnes hellighet på en spesiell måte i dagens kultur. Vi er blitt vant til en sex-fiksert kultur, og vi trenger å igjen la læren om alt vi har fått og blitt i Kristus få konsekvenser for vår vandring. Vi er kalt ut av denne verden for å være adskilt fra synd, og vi er ikke kalt til å ta lett på synder Jesus døde for.
9. *Abide and Obey*. Det er tett sammenheng mellom kristnes lydighet og deres fellesskap med Gud. Ved å nære forholdet med Gud vil vi samtidig øke i kunnskap og følelser for Gud, og DeYoung hevder at samfunnet med Gud blir nært gjennom lydighet, bønn, Ordet og fellesskapet av kristne.
10. *That All May See Your Progress*. Ut fra Paulus sitt første brev til Timoteus, kapittel 4, vers 15, gjør DeYoung et poeng ut av at det er meningen at kristnes helliggjørelse skal være synlig. Det viktigste relatert til vår helliggjørelse er ikke først og fremst hvor vi er, men hvor vi er på vei. Denne veksten er preget av to steg frem og ett tilbake, og involverer jevnlig omvendelse.

Kapittel 2

HVA ER LOVISKHET?

2.1 Tullian Tchividjian

Tullian Tchividjian begynner sin bok med å skrive at vi alle har en følelse av utilfredshet, vi lengter etter noe mer.³² Gjennom kjente sitater av Augustin, Blaise Pascal og C.S. Lewis forklarer han at det bare er Gud som virkelig kan tilfredsstille oss og fylle dette tomrommet som finnes i alle mennesker. Selv om kristne egentlig har fått sitt tomrom fylt opp av ham som gir livet mening, kan man likevel fylle livet sitt med avguder. Tchividjian definerer en avgud til å være noe man finner sin identitet i utenom Gud.³³ En avgud er altså noe man trenger for å være tilfreds.³⁴

Det Tchividjian skriver i bokens første kapitler om avgudsdyrkelse danner en nødvendig bakgrunn for å forstå det han skriver om loviskhet. Tchividjian hevder at loviskhet er den største trusselen mot evangeliet fordi dette er en form for avgudsdyrkelse som foregår innenfor evangeliske menigheter i dag.³⁵

Ifølge Tchividjian er denne avgudsdyrkelsen et stort problem da svært mye av dagens forkynnelse er moralistisk:

So many contemporary sermons strengthen this slavery to self. “Do more, try harder” is the constant refrain. “Here is what you need to do; you’re not doing it, so get out there and do it.” Many sermons today provide nothing more than a “to do” list, strengthening our bondage to a performance-driven approach to the Christian life. It’s all law (what we must do) and no gospel (what Jesus has done).³⁶

Dette er sterke utsagn, og skal vi forstå Tchividjians kritikk rett, trenger vi å forstå hva han virkelig mener med moralisme og loviskhet. Forstår vi hva Tchividjian mener er loviskhet, så ser vi også hva han kritiserer så hardt, og dette er noe av det viktigste ved sakens kjerne i debatten om helliggjørelse. Som jeg vil peke på er det i synet på hva som er loviskhet at mange skiller lag. Mens Tchividjian og hans meningsfeller er tydelig kritiske til en del andre

³² Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 26, 35

³³ Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 40

³⁴ Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 40

³⁵ Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 45

³⁶ Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 49

fordi de mener at mye av dagens forkynnelse grenser til loviskhet, så er deres meningsmotstandere kritiske fordi de mener at Tchividjian sitt syn på hva som er loviskhet ligger nært opp mot, eller er ren antinomisme.

Så hva er det Tchividjian legger i begrepet loviskhet? Utfordringen er å forstå nøyaktig hva det er Tchividjian peker på. Noen av hans beskrivelser av loviskhet er tvetydige. Han skriver for eksempel at loviskhet viser seg når noen prøver å følge en valgt liste med religiøse regler.³⁷ Mener da Tchividjian at det å følge religiøse regler basert på tydelige bibelske befalinger nødvendigvis er loviskhet? Eller peker han her på selvlagte religiøse regler som det ikke finnes bibelske belegg for? Eller kanskje det å følge bibelske bud ut fra feil motivasjon? Selv om det kan være litt uklart hva Tchividjian nøyaktig mener med alle sine beskrivelser av loviskhet, skal jeg nå ut fra tre karakteristikk forsøke å oppsummere hva han mener kjennetegner loviskhet.

For det første oppstår loviskhet når målet og fokuset blir hva vi skal gjøre, og ikke hva Jesus har gjort.³⁸ Slik han forstår det, tjener imperativene, det vi er kalt til å gjøre, bare til å peke oss tilbake til det Jesus allerede har gjort.³⁹ Lovens bruk blir altså redusert til sitt andre bruk.⁴⁰ Dermed blir formaninger som er ment å skape en slags forbedring hos de kristne, sett på som feil bruk av loven, og dermed lovisk. Her er det viktig å understreke at Tchividjian ønsker at kristne skal bli mer lydige, mer hellige.⁴¹ Det kan nok være lett for enkelte kritikere å misforstå ham, som om han mener at kristne bare skal fortsette å synde og at moral er uvensentlig. Spørsmålet er ikke om helliggjørelse er et mål. Spørsmålet er derimot hvordan man oppnår sann helliggjørelse. Her vil han understreke at på samme måte som loven var kraftløs til å rettferdiggjøre oss, så er den også kraftløs til å helliggjøre oss.

For det andre oppstår loviskhet når våre behov blir møtt ved å gjøre det rette.⁴² Dette peker tilbake til begynnelsen av Tchividjians bok. Gitt at ingen andre enn Gud kan fylle våre virkelige behov, og avgudsdyrkelse er å søke å fylle sine behov andre steder enn i Gud, så kan det gi mening å forstå det å søke å få tilfredsstilt egne behov gjennom egne gjerninger som en

³⁷ Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 46

³⁸ Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 46, 49

³⁹ Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 113

⁴⁰ En del protestantiske teologer har snakket om lovens tre bruk, der den første bruk refererer til at loven fungerer som norm i samfunnet, den andre bruken er loven som tuktemester til Kristus, og tredje bruk er at loven er en rettesnor for det kristne livet.

⁴¹ Se for eksempel Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 61, der han understreker at Paulus ikke er imot god moral, og at moral er en god ting.

⁴² Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 48

slags avgudsdyrkelse. For i Tchividjian sin forståelse blir dette en sterk motsetning til å finne sin tilfredsstillelse i Gud. Å få sine behov oppfylt ved å gjøre det rette blir altså sett på som loviskhet, som egentlig bare er en form for avgudsdyrkelse.

Helt konkret kan disse behovene være vår søken etter å bli akseptert og å finne mening og trygghet i livet.⁴³ Tchividjian mener at denne lengselen bare må finne sin tilfredsstillelse i Jesus, fordi Jesus er alt, slik tittelen på boken hans også sier. Dette poenget er noe som preger mye av Tchividjians forkynnelse. Vår identitet må finnes i Kristus. Det betyr for eksempel at når ting går dårlig i livet, så må man finne sin trøst i Jesus, ikke i egne gjerninger som bibellesning og bønn. Å hevde at det å holde loven kan gi en noe, også utenfor frelsen, vil for Tchividjian oppfattes som loviskhet.

For det tredje oppstår loviskhet når vi tror at våre gode gjerninger er nødvendige for at Gud skal elske oss.⁴⁴ Tchividjian hevder at han aldri har møtt noen kristen som ikke strever med tanken om at stillingen fremfor Gud er avhengig av ens egne gjerninger.⁴⁵ Dette kan komme til uttrykk ved at man begynner å tvile på sin frelse dersom ikke bibellesning og bønnelivet er helt slik man tanker at det skulle være.

Når vi nå har sett hva Tchividjian mener loviskhet er, er vi bedre i stand til å forstå hans sterke anklager mot mye av dagens forkynnelse. Siden formaninger bare har den hensikt å peke tilbake til Jesus, vil forkynnelse som inneholder en rekke formaninger, uten å tydelig peke tilbake til Jesus, fort kunne bli karakterisert som lovisk av Tchividjian. Dersom forkynneren også lover noe som et resultat av å følge formaningene, vil han da hevde at ens behov kan bli oppfylt gjennom å følge visse regler. Hvis for eksempel en forkynner kommer med noen råd for hva som kan gi et godt ekteskap, uten å legge tydelig vekt på at et virkelig godt ekteskap kommer ved å hvile i Kristus, vil dette kunne bli karakterisert som fariseeisk. Da ender man nemlig opp med å forsøke å følge noen ytre regler for å oppnå noe. Dette forstår Tchividjian som en trussel mot evangeliet. I lys av den tredje karakteristikken kan nok også en forkynnelse som legger mye vekt på viktigheten av personlig bibellesning og bønneliv for å ikke falle fra, kunne forstås som moralistisk. Da blir ens egne gjerninger det avgjørende for å fortsatt kunne være elsket av Gud.

⁴³ Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 49

⁴⁴ Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 49, 51

⁴⁵ Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 49

2.2 Kevin DeYoung

Jeg har nå vist hva Tchividjian mener kjennetegner loviskhet, og forsøkt å forklare dette for å forstå hans kritikk av mye av dagens forkynnelse. Nå skal jeg peke på dette i lys av hva Kevin DeYoung skriver om loviskhet. Her er det viktig å understreke at DeYoungs bok, *The Hole in our Holiness* ikke kom som et direkte svar til Tchividjians *Jesus + Nothing = Everything*, men mer som et forsøk på å gi klarhet i hele debatten om helliggjørelse. Derfor har ikke DeYoung svart punktvis og polemisk på det Tchividjian trekker frem, men forsøkt å gi en helhetlig fremstilling av hva Bibelen sier om helliggjørelse, med særlig vekt på forholdet mellom evangeliet og helliggjørelsen.

DeYoung deler Tchividjians bekymring om at mange taler er selvhjelp som bare fokuserer på hva man skal gjøre, og ikke på hva Jesus har gjort.⁴⁶ DeYoung kritiserer ikke her taler som fokuserer mye på hva vi skal gjøre, men derimot tilfeller der hele fokuset blir på hva vi skal gjøre. DeYoung definerer loviskhet til å først og fremst være at man tror at man blir frelst ved å holde loven.⁴⁷ Denne definisjonen vil trolig de fleste evangeliske, Tchividjian inkludert, kunne skrive under på. Spørsmålet er bare om loviskhet også omfatter mer.

For Kevin DeYoung er det viktig å poengtere at det å fokusere på hellighet ikke er loviskhet.⁴⁸ Loviskhet kan være et problem i en del kretser, men det kan også lovløshet være.⁴⁹ I motsetning til Tchividjian, knytter DeYoung helliggjørelse og frelse tett sammen, ved å hevde at helliggjørelse er nødvendig for å bli frelst.⁵⁰ For å unngå å bli kategorisert som lovisk, er DeYoung snar til å forklare hva han mener med dette. Mens de fleste bruker begrepet *frelst* i betydning av å bli rettferdiggjort, peker DeYoung på at vi kan bruke dette ordet i betydning av fortid (utvelgelse), i historien (Jesu død og oppstandelse), i nåtid (virksomt kall, rettferdiggjørelse og helliggjørelse) og i fremtid (herliggjørelse).⁵¹ Mens enkelte utsagn av DeYoung kan tolkes lovisk dersom man ser dem isolerte fra hans forklaringer, er han forsiktig med å nyansere, ut fra den flerfoldige forståelsen av ordet *frelse*. Han skriver for eksempel: «Både tro og gode gjerninger er nødvendig.»⁵² Men hva er de gode gjerningene nødvendige for? For å stå rettferdig fremfor Gud? Nei, her vil DeYoung være

⁴⁶ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 10-11

⁴⁷ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 19, 52

⁴⁸ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 145

⁴⁹ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 26

⁵⁰ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 27-28

⁵¹ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 93-94

⁵² DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 27-28

tydelig på at våre gode gjerninger ikke bidrar til å rettferdiggjøre oss.⁵³ Vi er frelst (rettferdiggjort) ved tro alene, men den troen som frelser er aldri alene. De gode gjerningene er altså nødvendige i den forstand at de må medfølge troen for at man kan nå frem til endelig herliggjørelse. Dette er bare en annen måte å forklare det forfatteren av Hebreerbrevet i kapittel 12, vers 14 også sier: «Jag etter fred med alle, og etter helliggjørelse. For uten helliggjørelse skal ingen se Herren.»

2.3 Vurdering

Når jeg nå skal vurdere Tchividjians og DeYoungs forståelse av loviskhet, vil jeg ta utgangspunkt i Tchividjians andre og tredje karakteristikk av loviskhet. Den andre karakteristikken innebærer at loviskhet er når man tror at våre behov blir oppfylt ved å gjøre det rette. Tchividjians argument kan settes opp på følgende måte:

1. premiss: Å bli tilfredsstilt på noen annen måte enn gjennom Gud er avgudsdyrkelse.
2. premiss: Den eneste måten Gud tilfredsstiller er gjennom det Jesus har gjort for oss på korset.

Konklusjon: Å på noen måte bli tilfredsstilt gjennom å gjøre det rette er derfor avgudsdyrkelse og lovisk.

Det første premisset i argumentet ser i første omgang ut til å være riktig. Ifølge Paulus sitt første brev til Korinterne, kapittel 10, vers 31 skal alt gjøres til Guds ære og ut fra kapittel 4, vers 7 i samme brev er det klart at alt vi har er en gave fra Gud. Samtidig er dette en antakelse som fort kan bli vag. Hva betyr det å bli tilfredsstilt gjennom noe annet enn Gud? Innebærer dette bare å bli tilfredsstilt gjennom det som Gud eksplisitt i sitt Ord har karakterisert som synd? Det andre premisset konkretiserer og avgrenser altså det første. Dermed tolker jeg Tchividjian til å mene det samme med ordet *tilfredsstille* i begge premissene, noe som også gir mening ut fra overskriften og grunntonen i boken. Dette betyr ikke at han mener at enhver menneskelig erfaring som gir noe form for tilfredsstillelse som ikke er koblet direkte til evangeliet, er avgudsdyrkelse. Men Tchividjian skriver her om ens egne gjerninger i motsetning til Jesu gjerning, der kun det sistnevnte skal tilfredsstille.

Problemet med det andre premisset er for det første at det er vanskelig å bevise bibelsk. Man kan, som Tchividjian gjør, peke på alle bibelvers som viser oss alt vi har i Kristus. Likevel er

⁵³ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 54. Her understrekes det også at gode gjerninger ikke er med på å gjøre en fortjent til rettferdiggjørelsen.

ikke dette det samme som å si at det eneste som gir oss noe, og som vi dermed skal fokusere på, er det Jesus allerede har gjort på korset. Det er ikke mulig å finne et bibelvers som eksplisitt lærer dette, så i beste fall ville denne antakelsen ut fra dette vært en ubeviselig påstand.

Det andre problemet med premisset er at det faktisk er flere bibelvers som tyder på noe annet enn hva premisset antyder. Hovedpoenget til Tchividjian kommer klart fram i tittelen på boka; *Jesus + Nothing = Everything*. Personen og navnet Jesus blir utelukkende forstått som Jesu person og hans soningsverk. På grunn av at det bare er dette som gir oss alt, tenker Tchividjian at det å snakke om at å holde budene kan gi oss noe, blir loviskhet og en alvorlig sammenblanding av lov og evangelium. Men hva om det er mye som tyder på at Gud også gir velsignelse gjennom å holde budene? Den første reaksjonen på en slik antydning vil nok være at man blander lov og evangelium, og at man står i fare for å gjøre nåden til noe man får fordi man har gjort seg fortjent til den. Men la oss nå se hvordan Kevin DeYoung, som gjennomgående setter sin ære i å nyansere, forklarer dette.

Ifølge DeYoung gir også loven en slags nåde, ikke som at loven gir rettferdiggjørelse på noen måte, men ved at loven gir oss noe godt fra Gud.⁵⁴ Jesus gir blant annet et løfte om at dersom man først søker Guds rike, så skal man få alt det andre etterpå.⁵⁵ DeYoung tolker også Jesus slik at det å holde hans bud vil gi en fullkommen glede.⁵⁶ Forutsetningene for dette må være at man allerede er frelst. Dette er altså en slags glede man ikke ville hatt ved å være tydelig ulydig mot budene. Også flere andre steder i Bibelen blir det knyttet løfter til det å holde budene. Selv om prinsippet om at det er løfter knyttet til loven, og at det å holde loven gir velsignelser, virker det ikke fullstendig legitimt av DeYoung å bruke ordet «grace» i forbindelse med loven, som om loven gir nåde. DeYoungs bruk av nådebegrepet i denne konteksten er ikke ny; puritanerne snakket også om «the grace of law».⁵⁷ Likevel er det flere problemer med en slik bruk av begrepet. For det første bruker ikke Bibelen et slikt begrep, men snakker derimot om nåde som noe som blir gitt som en gave av Gud, ufortjent (Ef 2:8-9). På bakgrunn av dette vil mange oppleve det som forvirrende å snakke om at loven gir nåde. Slik nådebegrepet blir brukt i denne sammenhengen blir nåde noe som er betinget av ens

⁵⁴ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 52

⁵⁵ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 58

⁵⁶ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 60

⁵⁷ Kevan, Ernest F. *The Grace of Law*. Soli Deo Gloria Publications, 2011. Denne boken tar for seg den puritanske forståelsen av loven.

lydighet, og dette ser ut til å bryte med en protestantisk forståelse av begrepet, selv om puritanerne brukte det slik på 1600-tallet og enkelte reformerte bruker det på den måten i dag. Man må likevel erkjenne at det greske ordet *χάρις* ikke utelukkende blir brukt for å beskrive frelsende nåde, men også en nåde som var ment å være med de troende, og som virker i de troende til helliggjørelse, slik jeg nevner i 3.3. Selv om DeYoung ser ut til å gå for langt i sin bruk av begrepet *nåde*, har han likevel utvilsomt rett i at loven har løftet knyttet til seg, og slik bærer med seg velsignelser ved lydighet.

Disse løftene som er knyttet til budene vil trolig av Tchividjian bli forstått ekskluderende kristologisk.⁵⁸ Med andre ord må man ifølge Tchividjians forstå disse løftene som kun oppfylt i Kristus. Budene har altså løfter knyttet til seg, men siden ingen av oss på noen slags måte er i stand til å leve etter dem og det bare er Jesus som virkelig har oppfylt dem, så er det bare i Jesus oppfyllelsen av disse løftene er å finne. Løftene har altså ingen relevans for ens søken etter å leve etter Guds bud, fordi det er en umulig oppgave å gjennomføre.

En slik måte å lese Bibelen på kommer i konflikt med en naturlig lesning, og det vil bare være et resultat av at man begynner sin bibellesning med hermeneutiske antakelser som i seg selv ikke kan begrunnes ut fra Bibelen. La oss se på et eksempel som kan illustrere hvor unaturlig en slik lesning vil være. I Paulus sitt første brev til Timoteus, kapittel 4:7b-8 skriver Paulus;

Øv deg heller i gudsfrykt. For kroppslig øving er nyttig til lite, men gudsfrykt er nyttig til alt. Den har løfte både for dette liv og for det som kommer.

Dersom det skulle være slik at alt bare er å finne i det Jesus har gjort for oss og ikke på noen måte i det vi er kalt til å gjøre, vil man altså måtte forstå dette verset slik at vi ikke virkelig kan leve gudfryktig, og at Paulus her ikke refererer til et løfte som er realiserbart gjennom kristnes gudfryktighet, men som bare er å finne i Jesus. Hvordan en slik tolkning gir mening i lys av at Paulus formaner til å øve seg i gudsfrykt og begrunner det med gudsfryktens løfte, er vanskelig å forstå. Tchividjians andre premiss ender altså opp i en slags «enten-eller»-argumentasjon, der realiteten ikke naturlig er svart/hvitt, men mer nyansert.

Det er også mulig å vise at det andre premisset i Tchividjians argument ikke kan være holdbart fordi det leder til det absurde. Dersom en kristen lever i kjødelighet og er likegyldig til Guds bud, vil ikke han da subjektivt i stor grad mangle denne indre gleden som Tchividjian

⁵⁸ Tchividjian hevder ikke dette eksplisitt i sin bok, men slik jeg forstår det, blir dette den eneste naturlige slutningen ut fra hans forståelse, og er egentlig implisitt nevnt ved at han mange ganger i boken skriver at det bare er Jesu verk i evangeliet som gir oss alt, og at loven ikke kan gi oss noe.

snakker om at bare Jesus kan fylle? Dersom det å holde budene ikke har noe å gjøre med å få oppfylt det indre tomrommet som opprinnelig er i oss alle, ville ikke da en kjødelig kristen som tror på evangeliet, subjektivt oppleve en like stor glede og tilfredsstillelse som en kristen som både tror på evangeliet og i større grad holder Guds bud? Nå ville nok Tchividjian protestert mot eksemplet med en kristen som i større grad holder Guds bud, fordi etter hans forståelse finnes det ingen kristne som i større grad holder Guds bud. Alle kristne synder hele tiden, og det eksisterer lite rom for å snakke om forskjellig grad av kjødelighet og åndelig vekst hos Tchividjian. Men denne antakelsen er, som jeg senere kommer til, besvart av DeYoung som viser til bibelske beskrivelser av mennesker som holder Guds bud og forventninger om at kristne i stor grad kan holde budene.⁵⁹ Dersom det også er slik at budene har løfter knyttet til seg, så må det også være mulig å til en viss grad leve etter disse budene og få oppfylt løftene for seg, for at løftene skal ha noen slags mening. Jeg konkluderer altså med at det eneste naturlige er å anta at kristne som faktisk legger vekt på å holde Guds bud i sin vandring også vil oppleve noen av de løftene som er knyttet til å holde budene.

Skal man ta Tchividjian noe i forsvar, så må man også stille spørsmål ved om han virkelig mener og tar den naturlige konsekvensen av det han skriver. Han har en tendens til å komme med en del bastante påstander, og det er vanskelig å se at han alvorlig vil mene alt som disse påstandene antar eller naturlig vil lede til. I mange ulike slags debatter kan det være fristende å kritisere andre på grunnlag av hva motparten sine argumenter naturlig antar og må lede til, og dermed anklage den andre for nettopp dette, uten at vedkommende eksplisitt har konkludert slik selv.

Ved å peke på hva jeg tror at Tchividjian sine premisser vil lede til, sier jeg altså ikke at han selv nødvendigvis drar de samme konklusjonene. Det jeg derimot hevder er at argumentene hans naturlig leder til de konklusjonene jeg kommer med, og at dersom dette ikke er noe han kan stå inne for burde han modifisere sine premiss.

Når jeg nå har brukt en del tid på Tchividjians andre karakteristikk av loviskhet, vil jeg gå videre til den tredje karakteristikken; Loviskhet vil si at man tror at ens gjerninger er nødvendig for å være elsket av Gud. Her er det viktig å være presis for å ikke feilrepresentere teologene. Selv om denne forståelsen ser ut til å bryte med det vi har sett DeYoung skriver om nødvendigheten av gode gjerninger, så bryter faktisk ikke Tchividjian og DeYoung med hverandre på dette punktet. DeYoung vil også være enig i at Guds kjærlighet for oss er

⁵⁹ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 63-78

ubetinget av våre gjerninger. Dette henger sammen med den reformerte læren om ubetinget utvelgelse, 'U'-en i akronymet TULIP, *unconditional election*.⁶⁰ Noe av det mest fundamentale som binder reformerte sammen er troen på at Gud elsker oss ubetinget av våre gjerninger, og at hans nådesvalg skjedde fra evighet av upåvirket av hans forutviten om hva vi kom til å gjøre. Man er også enig om at Gud ikke bare elsker oss ubetinget ved å utvelge oss i Kristus, men også vil fortsette å elske oss ubetinget av våre gjerninger eller mangel på gjerninger i det kristne livet.

Hvordan henger dette sammen med DeYoungs sterke vektlegging på nødvendigheten av gode gjerninger for å nå frem til himmelen? På den ene siden tror han at Gud elsker oss ubetinget av hva vi gjør eller ikke gjør i det kristne livet. På den andre siden tror han at det er helt nødvendig med gode gjerninger for å komme inn i Guds rike. Impliserer ikke dette en selvmotsigelse, at Guds kjærlighet faktisk er betinget likevel? Vil ikke dette innebære at det å snakke om nødvendigheten av gode gjerninger for å nå frem til himmelen, er lovisk? For da faller vel denne forståelsen inn under Tchividjians andre karakteristikk av loviskhet, der han hevder at det er lovisk å si at gode gjerninger er nødvendig for at Gud skal elske oss?

Denne tilsynelatende selvmotsigelsen blir av reformerte teologer løst ved 'P'-en i TULIP, *the perseverance of the saints*. Dette lærepunktet innebærer at de Gud har utvalgt, som blir kalt for hellige, også vil holde ut til enden. De vil altså ikke kunne fortsette i synd, men derimot bære frukt og i sin vandring være hellige i større eller mindre grad, selv om de aldri når syndfrihet i dette livet. Sammenholdt med 'U'-en kan dermed problemet bli løst ved følgende forståelse: Gud elsker og fortsetter å elske sine utvalgte og hellige til evig tid. Det er nødvendig at enhver som skal komme inn i Guds rike forblir i en viss hellighet. Dette vil skje med de som Gud har utvalgt og som er elsker ubetinget. Guds kjærlighet til sine barn er altså ikke betinget på barnas gode gjerninger, men barna *vil* gjøre gode gjerninger og dermed vitne om at de er barn. Dette impliserer at det finnes mennesker som har en bekjennelse av å være kristne, men som ikke er sanne kristne. Derfor lærer den klassiske Westminster-bekjennelsen følgende: «These good works, done in obedience to God's commandments, are the fruits and

⁶⁰ TULIP er et akronym som ble fremsatt av reformerte teologer ved synoden i Dordrecht i 1619 som et svar på utfordringer fra disipler av Jakob Arminius, såkalte arminianister. TULIP har av mange blitt sett på som en oppsummering av reformert lære, selv om den egentlig oppstod som et svar på teologiske innvendinger på enkelte punkter i reformert teologi. I dag står de fleste konservative reformerte kirkesamfunn for TULIP, men mange har enten kuttet ut 'L'-en eller nedtonet den, da en tror at læren om begrenset forsoning ikke er direkte utledet fra Skriften, men bygger mer på logikk.

evidences of a true and lively faith and by them believers manifest their thankfulness, strengthen their assurance...”⁶¹

De som kaller seg kristne, men som ikke gjør gode gjerninger vil enten falle fra med tiden og dermed bevise at de aldri var rettferdiggjort, eller få høre på dommens dag, “Jeg har aldri kjent dere. Vik bort fra meg dere som gjorde mot loven!» (Matt 7:23). Ut fra reformat teologi er det altså ikke slik at Gud slutter å elske de som i lengre tid mangler frukt. Manglende frukt og manglende omvendelse fra synd over lengre tid bør derimot få den bekjennende til å prøve seg selv og spørre om man virkelig er i troen (2. Kor 13:5). Mens denne oppgaven vil peke på flere betydelige ulikheter mellom Tchividjian og DeYoung, ser vi her et tilfelle der de i første omgang ser ut til å bryte med hverandre, men i realiteten ikke gjør det. Det som altså kan betone seg som en skinn-uenighet, virker derimot å være enighet basert på en bibelsk forståelse av Guds kjærlighet.

I dette kapitlet har jeg vurdert momenter av Tchividjians og DeYoungs forståelse av loviskhet. I neste kapittel skal jeg se videre på en problemstilling som naturlig reiser seg i lys av spørsmålet om hva som er loviskhet. Jeg har i dette kapitlet fokusert på Tchividjians to karakteristikk av loviskhet, men ikke den første karakteristikken der han mener at loven bare skal føre tilbake til Kristus og at det å bruke loven på en annen måte blir lovisk. Grunnen til at jeg ikke har tatt for meg denne karakteristikken i dette kapitlet er at jeg mener denne problemstillingen er så stor og viktig at den fortjener et eget kapittel.

⁶¹ http://www.reformed.org/documents/wcf_with_proofs/

Kapittel 3

HVILKEN ROLLE HAR FORMANINGENE?

Lov og evangelium er et viktig begrep gjennom kirkehistorien, spesielt fra reformasjonen av. Både i den lutherske kirke og den reformerte kirke har man skilt tydelig mellom lov og evangelium.⁶² Selv om man kan ha vært uenig i hva som er innebefattet i begrepet *lov*, så har man generelt sett brukt dette som et uttrykk for det Gud krever av oss, som vi mennesker ikke klarer i oss selv. Ut fra bibeltekster som Romerne 3,19; 7, 5-13 og Galaterne 3, 19-26 har man lært at loven fungerer som en tuktemester til Kristus slik at vi ser vårt behov for en frelser. Loven fører oss altså til evangeliet, ved at man ser behovet for det.

Mens loven krever og fordømmer uten å gi liv, så handler evangeliet om hva Gud allerede har gjort gjennom Jesus Kristus. Jesus kjøpte oss fri fra lovens forbannelse slik at det nå ikke er noen fordømmelse for dem som ved tro er i Kristus Jesus.⁶³ I denne sammenheng kan vi snakke om lovens andre bruk, der loven tukter oss til Kristus. Her vil de fleste protestanter være enige, inkludert Tchividjian og DeYoung. Et annet spørsmål som er mer kontroversielt, er lovens rolle i møte med de som nå er frelst og «i Kristus». Det som historisk sett har blitt kalt for lovens tredje bruk handler om at loven skal fungere som rettesnor i det kristne livet. Er dette en gyldig bruk av loven?

3.1 Tullian Tchividjian

Tchividjian avviser lovens tredje bruk, og understreker at helliggjørelse bare skjer ved at loven tukter oss tilbake til Kristus, der den virkelige helliggjørelsen skjer. Dette ser vi utifra sitatene nedenfor, der Tchividjian skriver at helliggjørelse *bare* skjer ved å forstå Guds kjærlighet gjennom evangeliet.

Progress in obedience happens only when our hearts realize that God's love for us does not depend on our progress in obedience.⁶⁴

Again, think of it this way: sanctification is the daily hard work of going back to the reality of our justification.⁶⁵

⁶² Jones, *The New Antinomianism*, 43

⁶³ Se Gal 3:13 og Rom 8:1.

⁶⁴ Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 51

⁶⁵ Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 95

Christian growth, in other words, doesn't happen by first behaving better, but by believing better—believing in bigger, deeper, brighter ways what Christ has already secured for sinners.⁶⁶

Faktisk vil en slik forkynnelse som fokuserer på budene og hva *vi* skal gjøre, være moralistisk. For kraften ligger alltid i evangeliet.

It's the gospel (what Jesus has done) that alone can give God-honoring animation to our obedience. The power to obey, in other words, comes from being moved and motivated by the completed work of Jesus for us.⁶⁷

Tchividjian lærer aldri og eksemplifiserer heller aldri lovens tredje bruk, der man formaner for at kristne skal leve hellig. Tvert imot fornektet han mange ganger i sin bok at dette vil føre til helliggjørelse.

As a pastor, one of my responsibilities is to disciple people into a deeper understanding of obedience—teaching them to say no to the things God hates and yes to the things God loves. All too often I've wrongly concluded that the only way to keep licentious people in line is to give them more rules—to lay down the law. The fact is, however, the only way licentious people start to obey is when they get a taste of God's radical, unconditional acceptance of sinners.⁶⁸

Dette er altså en eksplisitt fornektelse av at loven er med på å helliggjøre etter dens tredje bruk. Den eneste måten mennesker begynner å være lydige på er altså ved å få en smak av Guds radikale og ubetingede kjærlighet.

3.2 Kevin DeYoung

Kevin DeYoung skriver derimot at problemet er at mange tror at helligjørelsen bare skjer ved å tro på evangeliet:

Emphasizing free grace is not the problem. The problem is in assuming that good works will invariably flow from nothing but a diligent emphasis on the gospel. Many Christians, including preachers, don't know what to do with commands and are afraid to talk directly about obedience. The world may think we're homophobic, but

⁶⁶ Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 95

⁶⁷ Tullian Tchividjian fra forordet til Elyse Fitzpatrick's bok, *Give them Grace* (Wheaton: Crossway, 2011), side 13

⁶⁸ Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 51

nomophobia (fear of law) may be our bigger problem. The irony is that if we make every imperative into a command to believe the gospel more fully, we turn the gospel into one more thing we have to get right, and faith becomes the one thing we need to be better at. If only we really believed, obedience would take care of itself. No need for commands or effort.

But the Bible does not reason this way. It has no problem with the word “therefore.” Grace, grace, grace, therefore, stop doing this, start doing that, and obey the commands of God. Good works should always be rooted in the good news of Christ’s death and resurrection, but I believe we are expecting too much from the “flow” and not doing enough to teach that obedience to the law—from a willing spirit, as made possible by the Holy Spirit—is the proper response to free grace.⁶⁹

Kevin DeYoung erkjenner at helliggjørelse også har sammenheng med vår forståelse av evangeliet. Striden står altså ikke i spørsmålet om en rett forståelse og tro på evangeliet er med på å helliggjøre oss. Spørsmålet er bare om også loven har en viktig rolle i å helliggjøre oss, mer enn bare å vise oss tilbake til Jesus og evangeliet. Ifølge DeYoung er ikke problemet at vi snakker om Guds frie nåde. Problemet er at vi tror at gode gjerninger automatisk vil komme som et resultat av å forkynne evangeliet. Som om ingen formaninger var nødvendige.

Selv om DeYoung aldri går i en direkte polemikk mot Tchividjian er det ikke vanskelig å forstå at han indirekte kritiserer Tchividjian og hans meningsfeller. For mens noe av DeYoung sitt hovedpoeng i sin bok er at budene har en viktig plass for å helliggjøre oss, så er hovedpoenget i Tchividjians bok at vi allerede eier alt i Jesus, og at det dermed ikke er noe poeng i å komme med bud for at vi skal bli bedre.

Mye av bakgrunnen for Kevin DeYoungs bok var at han var bekymret for at mange kristne fokuserer for lite på loven, og da implisitt at loven dermed ikke fungerer i sitt tredje bruk slik den burde. Samtidig erkjenner DeYoung at lovens plass i en kristens liv er det aller vanskeligste temaet i Bibelen.⁷⁰ Denne erkjennelsen hindrer ham derimot ikke i å skrive i veldig positive ordlag om loven og dens funksjon i det kristne livet.

Divine statutes are a gift to us. God gives us law because he loves.⁷¹

⁶⁹ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 55

⁷⁰ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 50

⁷¹ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 50

DeYoung erkjenner lovens andre bruk, at loven fungerer som tuktemester til Kristus.⁷² Men når han skriver så positivt om lovens funksjon i det kristne livet, er det altså ikke først og fremst for å fremheve lovens andre bruk, men derimot det som er kjent som lovens tredje bruk.⁷³

I want you to unashamedly love, and not be afraid to land on, the imperatives of Scripture. (...) There is nothing sub-Christian in talking about obedience to God's commands. There is nothing inherently anti-gospel in being exhorted to keep the imperatives of Scripture. There is nothing ungracious about divine demands. Just the opposite, in fact—there is grace in getting law.⁷⁴

Hvordan definerer DeYoung loven? Med andre ord, hva er det han ønsker at vi skal elske? DeYoung definerer loven til å enkelt sagt være de ti bud.⁷⁵ Han erkjenner at nøyaktig hva loven er og dermed hva kristne skal være lydige mot, er et kontroversielt tema det er ulike meninger om.⁷⁶ Det store poenget for DeYoung er uansett at loven spiller en viktig rolle i det kristne livet. Vi kan for eksempel ikke snakke om at vi elsker Jesus dersom vi ikke holder hans bud.⁷⁷ Kjærlighet og lov er ikke helt adskilt, men kjærlighet er derimot lovens oppfyllelse.⁷⁸ Ifølge DeYoungs forståelse av lovens tredje bruk trenger vi loven for å lære oss å gjøre det rette.⁷⁹

DeYoung bruker noe plass til å reflektere over hvorfor flere av salmistene uttrykte en stor kjærlighet til loven.⁸⁰ For å forstå hvordan det er mulig å elske bud så høyt (og ikke bare Gud), skiller DeYoung mellom en ikke-kristens relasjon til loven og en kristens relasjon til loven.⁸¹ Loven vekker opp synden i et ugjenfødt menneske, argumenterer han ut fra Paulus sitt brev til Romerne 7, 7-11. Men et gjenfødt menneske elsker loven, skriver DeYoung med referanse til Salme 119.

⁷² DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 50

⁷³ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 50-51

⁷⁴ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 52-53

⁷⁵ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 45

⁷⁶ Se for eksempel Bahnsen, Greg, Kaiser Jr. Walter m.fl. *Law and Gospel. Five views*. Zondervan, 1996.

⁷⁷ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 44-45

⁷⁸ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 53

⁷⁹ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 51

⁸⁰ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 50

⁸¹ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 54

Her er DeYoung forsiktig, på samme måte som i andre tilfeller, med å forklare at loven ikke har noe rolle med tanke på rettferdiggjørelse annet enn å føre oss til Jesus. Det er altså viktig å skille mellom lovens rolle for rettferdiggjørelse og helliggjørelse.

Hvorfor har loven en så viktig rolle i DeYoungs teologi? DeYoung hevder at mange forventer at gode gjerninger bare vil komme automatisk fra nåden og at man dermed forventer for mye av denne «flow-en».⁸² Konsekvensen blir da at man får veldig lite plass til loven i det kristne livet, annet enn å føre oss tilbake til nåden. Nettopp fordi det å tro på nåden ikke alene fører til helliggjørelse og gode gjerninger, mener DeYoung at vi trenger loven. Dersom det eneste som skulle bidra til vår helliggjørelse var evangeliet - hvorfor blir det da gitt så mange formaninger til kristne?

Helliggjørelse innebærer lydighet mot loven og vi trenger å høre hva vi skal være lydige mot. Vårt eneste problem er nemlig ikke bare er at vi trenger å tro evangeliet mer, men også at vi for eksempel er late og trenger å bli minnet om hva som er rett å gjøre.⁸³ I dette ligger det nødvendigvis en indirekte kritikk av Tchividjians forståelse.

3.3 Vurdering

Tchividjians forståelse av loven innebærer en tydelig fornektelse av at loven har noen slags rolle i helliggjørelsen, utenom å føre oss tilbake til Jesus. Men holder denne fornektelsen i møte med det bibelske materialet? Tchividjians påstander blir i liten grad begrunnet, men gjentatt på forskjellige måter. Flere ganger blir det vist til bibelvers som lærer oss om evangeliets rolle i helliggjørelsen. Dette forstår Tchividjian som at det med nødvendighet må ekskludere lovens rolle i helliggjørelsen. For Tchividjian er spørsmålet om kraften til helliggjørelse enten kommer fra loven eller evangeliet, enten fra Gud eller fra oss selv.

The question is: Where does our power to obey God's commands come from? Does it come from the gospel—from what God has done for us? Or does it come from the law—from what we must do? That contrast is another way of asking, Does the power come from God or from you? It's that simple.⁸⁴

Her ser vi også en slags «enten-eller»-argumentasjon, der det ikke er plass til to tanker i hodet samtidig. Men hva om Bibelen også gir loven en rolle i helliggjørelsen?

⁸² DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 54-55

⁸³ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 44

⁸⁴ Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 188-189

I Paulus sitt andre brev til Timoteus, kapittel 3, vers 16-17 står det at hele Skriften er innåndet av Gud og nyttig til lærdom, til overbevisning, til rettledning, til opptuktelse i rettferdighet for at Guds menneske kan være fullkomment, satt i stand til all god gjerning. «Hele Skriften» referer nok tilbake til hele Det Gamle Testamentet. Som vi vet, består ikke GT bare av evangeliet, men også av mange bud. Disse budene er altså også nyttige til å opptuke en kristen til rettferdighet. Dette kunne ut fra Tchividjians forståelse blitt forklart med at budene opptuker til rettferdighet på den måten at de bare leder en tilbake til Jesus og evangeliet. Men går vi til flere steder i Skriften som 2. Tim 3, 16-17 refererer tilbake til, ser vi ikke noen antydninger til at loven virker til opptuktelse i rettferdighet fordi den viser vår synd slik at vi igjen går tilbake til Jesus. Mens Tchividjian utelukkende fokuserer på at det å tenke på evangeliet gir åndelig vekst hevder salmisten i Salme 1 at det er den som grunner på Herrens lov dag og natt som skal vokse. Ifølge Salme 119:4 er grunnen til at Gud har gitt budene at en skal holde dem nøye. Og ifølge vers 92 hadde salmisten omkommet dersom Guds bud ikke hadde vært hans lyst. Dette store fokuset på lovens viktige rolle i den troendes vandring er gjennomgående i GT. Men kan det være slik at dette fokuset er helt forandret i den nye pakt, etter at Jesus har kommet?

Siden 2. Tim 3, 16-17 er skrevet til kristne i den nye pakt ser det ikke slik ut. Den gjennomgående strukturen og fokuset i de nytestamentlige brevene peker også i en annen retning. Dersom alle formaninger bare har til hensikt å overbevise troende om synd og dermed peke tilbake til Jesus, hvorfor er ikke dette tydelig kommunisert i brevene? Alt tyder på at formaninger er skrevet med den hensikt at de skulle lede til det som det ble formant til. Ofte er formaninger skrevet i spesielle sammenhenger fordi det var enkelte aspekter ved de troendes liv eller lære som måtte endres. Løsningen på dette fra apostlene er ikke bare å tro mer på evangeliet, men å formane de kristne til å faktisk endre liv eller lære i retning av Guds vilje.

Tchividjians fornektelse av lovens plass i helliggjørelsen er også basert på en antakelse om at det å forkynne loven ikke vil virke helliggjørelse, fordi det gir ikke noen slags kraft til å adlyde. Problemet er altså at loven byr noe den ikke kan gi.⁸⁵ Men ser vi Bibelen snakke om at kristne mangler en slags kraft som derimot kommer ved at de hører evangeliet forkynt, men som ikke er tilgjengelig når en hører loven forkynt? I Paulus sitt brev til Efeserne 1, 3 skriver Paulus at vi i Kristus er velsignet med all åndelig velsignelse i himmelen. I Peter sitt andre brev 1, 3, leser

⁸⁵ Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 188

vi at «hans guddommelige makt har gitt oss alt som tjener til liv og gudsfrykt». Vi har altså alt vi trenger til liv og gudsfrykt tilgjengelig. Derfor kunne Paulus skrive om «Guds nåde som er med meg» som det som gjorde at han arbeidet mer enn alle andre (1. Kor 15, 10), og at Guds «makt virker i meg med kraft» (Kol 1, 29). Finnes det noen øyeblikk der den troende ikke lenger har Guds nåde med seg? Finnes det noen ganger da Jesus ikke lenger er med den troende (Matt 28, 18-20)? Her tror jeg det vil være avgjørende å forstå at loven i møte med ugjenfødte ikke kan virke det gode fordi ikke-kristne ikke har Guds Ånd i seg som gjør dem i stand til å lyde loven. Kristne har på den andre siden fått det de trenger for å lyde ved at det gamle mennesket ble korsfestet og vi ble forent med Kristus (Rom 6, 5-6). I avsnittet ovenfor antar Tchividjian at kraften til å lyde enten kommer fra evangeliet eller fra loven, altså enten fra å høre evangeliet eller fra å høre loven. Men ut fra det vi nå nettopp har sett, ser vi vel heller at kraften til å lyde er noe alle kristne har fått som en velsignelse fra Gud, og som alltid er tilgjengelig for oss. Å formane kristne for at de skal være lydige blir dermed ikke det samme som å si at kraften til å lyde kommer fra dem selv og ikke fra Gud.

Noe av det som mangler ved Tchividjians forståelse av evangeliet er altså at evangeliet ikke bare handler om hva som er gjort for oss; evangeliet handler også om hva som er gjort *i* oss. Tchividjians bruk av ordet *evangeliet* er som regel alltid *rettferdiggjørelse* og *forsoning*. Jeg tror derimot at vi gjør lurt i å definere begrepene *evangeliet* og *frelse* bredere, som å omfatte alt av åndelige velsignelser, slik vi ser Kevin DeYoung gjør.⁸⁶ Dersom *Jesus* i Tchividjian sitt regnestykke bare handler om forsoningen eller rettferdiggjørelsen er det ikke rart at han ender opp med å aldri formane for at kristne skal bli helliggjort. For dersom kristne ikke har fått et nytt sinn og ikke allerede har kraften tilgjengelig for å lyde, men bare kan få det gjennom å høre om forsoningen og rettferdiggjørelsen, da blir Tchividjians fokus naturlig.

Samtidig med antakelsen om at kristne ikke alltid har tilgjengelig kraften for helliggjørelse, argumenterer Tchividjian for at loven ikke har noen helliggjørende rolle. Han siterer Paulus sitt brev til Galaterne 3, 1-5 for å begrunne en antitese mellom loven og Ånden, som om det å fokusere på budene er en form for kjødelighet, og ikke åndelig.⁸⁷ Åndens nærvær kommer ved å høre om evangeliet og ikke ved å høre om loven er resonnementet, og han konkluderer ut fra dette med at helliggjørelse bare er et resultat av tro alene.⁸⁸ Men tar Tchividjian her hensyn til konteksten i sin forståelse av begrepet *lovgjerninger* og hva som var problemet i

⁸⁶ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 94

⁸⁷ Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 101-102

⁸⁸ Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 102

Galatermenigheten? Tchividjian hevder at problemet i Galatia var at en lærte «do more, try harder», altså at man la vekt på loven som rettesnor for livet.⁸⁹ Blant bibelkommentatorer er det relativt stor konsensus om at problemet i Galatia var at det ble lært at man måtte bli omskjært for å kunne være kristen. Man måtte altså holde Toraen. I Paulus sitt brev til Galaterne 3, 18-25 argumenterer Paulus for at loven bare var gitt for en begrenset periode. Dette tyder på at problemet Paulus takler i hele Galaterbrevet ikke er å lære at loven har en viktig rolle for kristnes helliggjørelse, men heller at man hevdet at kristne måtte holde moseloven. Tchividjian bruker altså en tekst som handler om at de kristne i Galatia ikke skulle tro at de måtte holde moseloven til å argumentere for at kristne i dag ikke må fokusere på loven i sin helliggjørelse.

En annen grunn som blir fremsatt for hvorfor vi ikke skal fokusere på loven for å bli helligjort, men bare på Jesus, er at det å fokusere på loven fører til et neurotisk selvfokus.⁹⁰ Derfor trenger vi å rette vår oppmerksomhet på en annen, og glemme vår egen vandring. Tchividjian har utvilsomt rett i at et fokus på loven kan føre til et usunt selv-fokus, dersom man gjør lite annet enn å vurdere sitt eget liv opp mot loven. Men trenger det å fokusere på loven å føre til et usunt selvfokus? Mens Tchividjian tror at et fokus på loven kan føre til at man bare tenker på seg selv, viser DeYoung at loven og kjærligheten henger uløselig sammen.⁹¹ De to største budene i loven er å elske Gud av hele sitt hjerte og sin neste som seg selv (Luk 10,27). Hvorfor skulle det å fokusere på det å elske Gud og sin neste føre til et stort selv-fokus? Vil det ikke derimot føre til det motsatte? Tchividjians argumentasjon virker her å være selektiv som om et stort fokus på loven automatisk må føre til egosentrisme, uten at det er noen slags automatikk i det. Kan det være at det å fokusere på loven faktisk er grunnet i et ønske om å ære Gud, og dermed har man sitt fokus utenfor seg selv? Er ikke loven oppsummert i å elske Gud og sin neste (Matt 22,37-40), som altså er et fokus helt motsatt av egosentrisme? Den som velger å følge Guds lov i stedet for å følge sitt kjøds lyster fornekter seg selv, og er dermed ikke egosentrisk.⁹² Fruktene ved lydighet vil blant annet være glede, fred og en god samvittighet (Gal 5,22, 1. Tim 1,5), og det å søke å holde loven kan blant annet være motivert av ønsket om å oppnå dette. Men dette er ikke det samme som egosentrisme da

⁸⁹ Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 102

⁹⁰ Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 94

⁹¹ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 53

⁹² Dette utelukker naturligvis ikke muligheten for at noen i et selvfokus kan søke å holde loven, for eksempel for å få ære av andre mennesker. Men da bryter man jo i realiteten loven, fordi man søker egen ære og elsker seg selv høyere enn Gud og ens neste.

disse gode fruktene også er med på å ære Gud⁹³, og fordi det å selv være preget av glede, fred og en god samvittighet er godt for våre medmennesker. Det er også mulig å innvende mot Tchividjians forståelse at nettopp det å *ikke* fokusere på loven kan lede til egosentrisme, da man gir sitt eget kjød en frihet Gud ikke har gitt.

Tchividjian legger også vekt på at Bibelen lærer at det å huske sin renselse leder til helliggjørelse (2. Peter 1,9), som om dette måtte utelukke at loven også kan virke helliggjørende ved å minne den troende på hva en er kalt til.⁹⁴ Her er det enda en gang behov for å kritisere ham for å grunnløst ekskludere andre faktorer som påvirker helliggjørelsen. Tchividjian drar altså den slutningen at siden apostelen Peter skriver at den som ikke er helliggjort har glemt renselsen fra sine synder, så må det innebære at det å få høre mer av loven ikke bidrar til helliggjørelsen. Dersom han hadde vist at Bibelen selv drar den slutningen, så hadde konklusjonen vært naturlig. Men når da Bibelen aldri drar den slutningen, er saken derimot en annen. Flere steder i Bibelen ser vi også apostlene formane de troende med en forventning om at formaningene skal lede til en annen vandring. Tchividjian forstår det altså slik at formaningene alltid leder tilbake til Jesus, og på den måten har en indirekte rolle i helliggjørelsen. Men i møte med alle apostlenes formaninger til kristne, finner vi noen ganger at apostelen forteller dem at alle disse formaningene bare skal lede dem til erkjennelsen av at de igjen og igjen trenger Jesus? La oss sammenligne Tchividjian sin forståelse av relasjonen mellom formaninger og evangeliet, og det jeg tror er Bibelen sin fremstilling.

Tchividjian sin forståelse	Bibelen sin fremstilling
Formaninger → evangeliet	Evangeliet → formaninger

Analysere vi den litterære strukturen i mange av Paulus sine brev, ser vi at apostelen først forklarer evangeliet for de kristne, før han formaner (Sml. Rom 1-11 med 12-15 og Ef 1-3 med 4-6). Formaningsdelen blir som regel innledet av et «derfor» (Rom 12,1, Ef 4,1). Dette «derfor» knytter sammen evangeliet og formaningene. Begrunnelsen for hvordan de kristne nå skal vandre er evangeliet, hva de nå har fått del i. Det som derimot ser ut til å være

⁹³ At Gud blir æret gjennom sitt folks gode vandring og vanæret ved kjødelig vandring kommer tydelig frem i Paulus sitt brev til Romerne, 2,24: «For på grunn av dere blir Guds navn spottet blant hedningene...». Se også Evangeliet etter Matteus 5,16. Ved å vandre hellig vitner også de som bekjenner Gud om hvem deres Gud er.

⁹⁴ Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 95-96

fraværende, er forståelsen av at disse formaningene bare skal lede til en syndserkjennelse, som igjen leder en til Jesus. Ut fra en nytestamentlig forståelse er kristne allerede «i Kristus» (Ef 1,4), og «Kristus i oss» (Kol 1,27) og ens gjerninger blir dermed gjort ut fra Guds kraft (1. Kor 15,10, Kol 1,29). Formaningene blir dermed rettet mot noen som allerede har fått kraft til å utføre dem. Det er nettopp noe av hovedessensen for Kevin DeYoung når han skriver at sannheten om vår «union with Christ» er helt essensiell for vår vandring.⁹⁵ DeYoung oppsummerer dermed NTs etikk til å være «bli den du er.»⁹⁶ Denne realiteten ser derimot ut til å være underfokusert hos Tchividjian, som snakker mer om en kraft som er tilgjengelig dersom man går til Jesus, men ikke som noe man allerede har fått i frelsen og som dermed virker i oss når vi søker å leve etter Guds lov.

I tillegg erkjenner Tchividjian at han lar sin forståelse av loven virke som et hermeneutisk rammeverk som han bruker i sin bibeltolkning.⁹⁷ Dermed blir formaningen i Paulus sitt brev til Filipperne 2, 12 om å arbeide på sin frelse med frykt og beven ikke et kall til å fokusere på å gjøre etter loven, men heller et kall til å gå tilbake til rettferdiggjørelsen. Når da denne forståelsen av lovens bruk blir en hermeneutisk tolkningsnøkkel som blir avgjørende i ens eksegese, står man på vakkende grunn dersom denne tolkningsnøkkelen ikke i utgangspunktet er godt begrunnet. Som vi har sett ovenfor, er ikke denne forståelsen av loven begrunnet ut fra en tydelig eksegese fra en rekke bibelsteder, men derimot basert på en selektiv logikk og bibellesning.

⁹⁵ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 98-100.

⁹⁶ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 99.

⁹⁷ Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 95.

Kapittel 4

SKAL KRISTNE KJEMPE OG STREVE I HELLIGGJØRELSEN?

Når jeg nå har sett på hvordan de to teologene forstår lovens rolle i kristnes liv, er det også naturlig å se på hvordan de forstår hvilken rolle det å jobbe og streve har i helliggjørelsen. Er det meningen at vi skal «jobbe», «kjempe» og «streve» i det kristne livet? Eller skal vi bare hvile? Eller finnes det et tredje alternativ?

Synet på hvilken rolle strev har i det kristne livet henger naturlig sammen med synet på lovens rolle. Dette betyr at dersom man tror at loven ikke har en helliggjørende funksjon der vi faktisk skal fokusere på å leve etter budene, så er det også naturlig å tenke at vi ikke skal streve og kjempe, men heller hvile i evangeliet.

Dersom man derimot tror at det er meningen at vi skal fokusere på budene og leve etter dem, så blir det naturlig å se på det å streve og å kjempe som en naturlig del av kristenlivet, fordi helliggjørelse også innebærer å forsøke å leve etter budene. Dette er da naturlig noe som ofte kan føles som en kamp på grunn av vårt kjød som står Guds lov imot.

4.1 Tullian Tchividjian

Gjentatte ganger kritiserer Tchividjian de som i forkynnelse legger vekt på at vi skal «gjøre mer», «be mer» og «lese mer».⁹⁸ Det er interessant å merke seg at Tchividjian ikke er uenig at vi skal jobbe i helliggjørelsen og at han derimot omdefinerer hva de fleste normalt sett tenker med å «jobbe» og «streve».

Think of what Paul tells us in Philippians 2:12: “Work out your own salvation with fear and trembling.” We’ve got work to do—but what exactly is it? Get better? Try harder? Pray more? Get more involved in church? Read the Bible longer? What precisely is Paul exhorting us to do? He goes on to explain: “For it is God who works in you, both to will and to work for his good pleasure” (v. 13). God works his work in

⁹⁸ Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 96

you, which is the work already accomplished by Christ. Our hard work, therefore, means coming to a greater understanding of his work.⁹⁹

Når Tchividjian i avsnittet ovenfor spør om arbeidet vi skal gjøre er å be og lese mer, er dette retoriske spørsmål der han impliserer at svaret tydelig er nei. Mens Tchividjians meningsmotstandere trekker frem vers som Paulus brev til Filipperne 2,12, første brev til Timoteus 4,7 og første brev til Korinter 9:24-27 for å argumentere for at det kristne livet innebærer kjemping og strev, så har Tchividjian en annen tolkning av disse versene. I Filipperne 2:12-13 hevder Tchividjian at «For Gud er den som virker i dere...» viser tilbake til det Gud allerede har gjort gjennom Jesus på korset. Dermed blir konklusjonen at det vi skal arbeide med er å forstå mer hvordan Gud allerede har virket gjennom forsoningen.

Flere ganger i sin bok skriver Tchividjian om det arbeidet vi må gjøre, som ikke inkluderer å lese og be mer, men å tro og hvile mer.

The hard work of Christian growth, therefore, is to think less of ourselves and our performance and more of Jesus and his performance for us.¹⁰⁰

Sanctification is the daily hard work of going back to the reality of our justification.¹⁰¹

Ut fra Tchividjians forståelse blir det altså ikke plass til det å kjempe for å holde budene, fordi dette fører til et feil fokus, som ikke leder til helliggjørelse.¹⁰² Det som derimot leder til helliggjørelse er å glemme seg selv, sin egen vandring, og dermed også sitt eget strev. I stedet vil et fullt fokus på Jesus føre til sann helliggjørelse.

4.2 Kevin DeYoung

Kevin DeYoung skiller tydelig mellom det å hvile i evangeliet og det å kjempe og streve i det kristne livet.¹⁰³

Christians work—they work to kill sin and they work to live in the Spirit. They have rest in the gospel, but never rest in their battle against the flesh and the devil. The child of God has two great marks about him: he is known for his inner warfare and his inner

⁹⁹ Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 96

¹⁰⁰ Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 95

¹⁰¹ Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 95

¹⁰² Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 180

¹⁰³ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 88

peace. As gospel Christians, we should not be afraid of striving, fighting, and working. These are good Bible words.¹⁰⁴

For DeYoung er ikke arbeidet vi er kalt til først og fremst å tro og forstå mer og mer av evangeliet. Arbeidet består blant annet av å kjempe mot synden, ikke bare å hvile i evangeliet. DeYoung skiller altså mellom det å hvile i evangeliet samtidig som man kjemper mot synden. Denne dualismen henger sammen med det DeYoung ellers har skrevet om Guds velbehag i de kristne, som vi ser senere i oppgaven.¹⁰⁵ Han skiller altså mellom stilling og vandring, mellom rettferdiggjørelse og helliggjørelse. Vi skal hvile i vår rettferdiggjørelse samtidig som vi skal kjempe i (eller for) vår helliggjørelse. På samme måte mener DeYoung at Gud med tanke på vår rettferdiggjørelse har behag i oss, mens med tanke på vår helliggjørelse kan Gud sørge over oss og tukte oss på grunn av ulydighet. Det kristne livet har altså to aspekter, og disse to aspektene hjelper oss til å forene både hvile og arbeid.

DeYoung tar også et oppgjør med Keswick-retningen, en bevegelse som er kjent for en «Let go and let God» - holdning til det kristne livet.¹⁰⁶ Denne retningen la vekt på at helliggjørelse ville skje dersom man bare overga seg til Gud og lot ham virke i oss.¹⁰⁷ Kristne skulle med andre ord ikke kjempe og streve. Keswick-teologien har interessant nok mye til felles med Tullian Tchividjians teologi om helliggjørelse da de begge fornekter at helliggjørelse også omhandler hardt arbeid i kampen mot synd og for gode gjerninger.

DeYoung siterer en rekke bibelvers for å begrunne at det kristne livet også handler om å kjempe, streve og å jobbe. Paulus formaner i sitt første brev til Timoteus 6,12 til å stride troens gode strid. I første Korinterbrev 9,24-27 sammenligner Paulus det kristne livet med å konkurrere på idrettsbanen og å undertvinge sin kropp, og i Peters andre brev 1,5 står det i den engelske oversettelsen, «Make every effort...».¹⁰⁸ I tillegg blir Jean Calvin tatt til inntekt for tanken om at det kristne livet er hardt arbeid.¹⁰⁹

Tchividjian sier altså at det store arbeidet vi skal legge ned er å tro evangeliet mer. DeYoung mener at arbeidet i stor grad handler om å kjempe mot synden, noe som er et hardt arbeid og

¹⁰⁴ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 89

¹⁰⁵ Se skjemaet under overskriften om hvordan Gud ser på kristne.

¹⁰⁶ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 89

¹⁰⁷ For mer informasjon om, og en kritikk av Keswick-teologien, se Naselli, Andy. *Let Go and Let God?* fra <http://andynaselli.com/let-go-and-let-god>.

¹⁰⁸ Se også Rom 8:13, Ef 4:22-24, Fil 3:12-14, Kol 1:29 for flere bibelvers brukt av DeYoung for å begrunne at helliggjørelsen inkluderer hardt arbeid, mer enn bare å tro og hvile.

¹⁰⁹ DeYoung 2014: 89

som betyr at vi må fokusere på å avlegge oss synden og ikke oss rettferdighet (Ef 4, 22-24) DeYoung går i tillegg i rette med Tchividjians lære om at hovedproblemet er at vi ikke tror evangeliet nok.

The irony is that if we make every imperative into a command to believe the gospel more fully, we turn the gospel into one more thing we have to get right, and faith becomes the one thing we need to be better at. If only we really believed, obedience would take care of itself. No need for commands or effort. But the Bible does not reason this way.¹¹⁰

Dette kan vanskelig forstås som noe annet enn en kritikk av Tchividjian. Studerer man *Jesus + Nothing = Everything* og det Tchividjian ellers har skrevet og forkynt, koker problemet i kristenlivet alltid ned til at vi ikke tror evangeliet nok. Nøkkelen til helliggjørelse blir da alltid å tro og hvile mer i evangeliet, slik vi også har sett i kapitlet om lovens rolle.

4.3 Vurdering

På spørsmålet om vi skal streve og kjempe i helliggjørelsen, vil både Tchividjian og DeYoung si tydelig ja. Hva som er objektet for vårt strev, er det derimot uenigheter om. For Tchividjian er det, som alltid, Jesus og hans verk. Vi skal altså streve for å fokusere på ham og hva han har gjort for oss. For DeYoung skal vi ikke bare fokusere på evangeliet, men også streve etter å leve etter loven. Hva er grunnen til at de to teologene ender opp på en så forskjellig konklusjon?

Den opplagte grunnen ligger i måten de leser Bibelen på. Som vi har sett ovenfor, tolker Tchividjian Paulus sitt brev til Filipperne 2,12-13 til å bety at det vi skal arbeide med er å få en dypere forståelse av evangeliet. Tchividjian er selv tydelig på at hans nye forståelse av at det å forstå evangeliet bedre er nøkkelen til helliggjørelse, har endret måten han forstår Bibelen på, inkludert denne teksten.¹¹¹ Men er konklusjonen han drar ut fra versene legetim? Begrunnelsen han gir for sin konklusjon er at vers 13 begrunner hvilket type arbeid vi er kalt til. Det at Gud virker i oss både å ville og å virke til hans gode vilje blir forstått som det verket som allerede er utført av Kristus. Teksten selv antyder ikke at «For Gud er den som virker i dere...» refererer tilbake til Jesu forsoningsverk. Med andre ord mangler premissene som er nødvendig for å dra den konklusjonen Tchividjian drar. Det er derfor vanskelig å se hvordan man ut fra disse to versene kan konkludere med at det å arbeide på vår frelse med frykt og

¹¹⁰ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 55

¹¹¹ Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 95

beven betyr å forsøke å forstå Jesu soningsverk bedre. Dersom Paulus mente at det arbeidet vi skulle gjøre var å komme til en større forståelse av evangeliet, hvorfor kunne han ikke da ha skrevet det? At «For Gud er den som virker i dere...» skulle bety det Jesus allerede har gjort for oss, og at vår plikt dermed blir redusert til å forstå dette i større grad, ser ut til å være en unaturlig lesning av teksten.

I forkant av sin tolkning skriver Tchividjian at det å forstå at det å tro evangeliet mer er det som leder til helliggjørelse har endret hans bibellesning. Her er jeg redd for at han har latt en bibelsk sannhet (det å forstå evangeliet bedre kan lede til helliggjørelse) få utkonkurrere andre supplerende sannheter om det samme temaet, slik at han finner denne sannheten i alle slags bibeltekster, selv når en slik tolkning virker veldig vilkårlig. Resultatet er at det for Tchividjian bare er én måte helliggjørelse skjer på, og at alle bibelvers som snakker om å arbeide og streve må relateres direkte til evangeliet, slik at betydningen alltid bare blir at en skal arbeide med å forstå evangeliet bedre.

Kevin DeYoung tolker derimot Paulus sitt brev til Filipperne 2,13 til å bety at Gud gir oss nåde til å utføre hans vilje.¹¹² Han forstår ikke det at Gud virker i oss som noe som refererer tilbake til Jesu soningsverk, men heller som nåde til å være hellig. *Nåde* blir ikke her brukt i betydning av Guds tilgivelse, men heller som Guds kraft i den troendes vandring, tilsvarende slik Paulus bruker ordet i for eksempel sitt første brev til Korinterne 10,15. En slik tolkning av uttrykket «For Gud er den som virker i dere...» stemmer godt overens med andre steder der Paulus også snakker om Guds verk i mennesker, og der dette verket umulig kan referere tilbake til Jesu soningsverk. For eksempel snakker Paulus selv om «hans makt som virker i meg med kraft» i Kolosserne 1,29 og om «den kraft som er virksom i oss» i Efeserne 3,20. Ingen av stedene blir det lært at nøkkelen til å oppleve denne kraften eller det verket i en bare er å tenke mer på evangeliet.

Paulus ser ikke på «Guds verk i oss» og kallet til å arbeide og å streve til å være gjensidig ekskluderende. På samme måte som det innenfor en reformert frelseslære ikke er en motsetning mellom at Gud gir troen som en gave og at hvert enkelt menneske har ansvar for å tro, så er det heller ikke en motsetning mellom det at Gud virker i oss og at vi er kalt til å arbeide. Vi har sett ovenfor at DeYoung nevner Paulus sitt første brev til Timoteus 4,8 som kaller den troende til å øve seg i gudsfrykt og første Korinterbrev 9,24-27 der Paulus beskriver sin egen vandring som det å undertvinge sin kropp for å ikke finnes uverdigg. I 1.

¹¹² DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 65

Tessalonikerbrev 2,9 beskriver han sin egen tjeneste i Tessalonika og skriver at han «slet og strevde» og «arbeidet natt og dag for å ikke ligge noen av dere til byrde». Hva var det Paulus her strevde med? Trolig viser dette verset tilbake til hans tjeneste som teltmaker der han jobber hardt for å slippe å måtte bli en økonomisk belastning for de kristne i Tessalonika. Det at han også i sitt arbeid slet og strevde bør ikke ekskluderes fra helliggjørelsen. Det kristne livet handler om hele livet, inkludert jobb. Bibelen skiller aldri mellom jobb og åndelighet, mellom det en gjør det meste av dagen og ens helliggjørelse. Siden kristne er kalt til å ære Gud uavhengig av hva en gjør (1. Kor 10,31), så følger det at helliggjørelsen angår alt en gjør, ikke bare å be og å lese Bibelen. Formaningene i Bibelen er også rettet mot de troendes daglige arbeid (Ord 6, 6-11, 2. Tess 3,7-15). Når da Paulus beskriver sin egen jobb som slit og strev, så forstår vi at han her ikke skriver om at han slet og strevde for å tro mer på evangeliet, men at han slet og strevde med å jobbe for å forsørge seg selv. Dette er naturligvis ikke en mindre hellig eller åndelig handling, men en viktig del av helliggjørelsen. Konklusjonen på dette må altså være at kamp og strev er en del av kristnes liv, ikke bare i søken etter å forstå evangeliet bedre, men også i andre aspekter som jobb, i tillegg til åndelige kamper som det å stå imot fristelser.

Jeg tror at også Tchividjian må erkjenne at det å kjempe på forskjellige måter er en uunngåelig del av et kristent liv. En kristen som ikke har lyst til å lese Bibelen eller å be kan gjerne tenke hardt og lenge på hva Jesus har gjort, men skulle ikke dette sterke fokuset på evangeliet føre til at en blir ledet til å gjøre det rette, er man jo likevel kalt til å prøve å gjøre det rette. Dette må altså medføre kjemping i retning av å gjøre etter budene. Dersom det å tenke hardt og lenge på evangeliet ikke skulle lede til lydighet, kan Tchividjian kanskje forklare dette med at man ikke virkelig har forstått evangeliet, som om det å forstå evangeliet i sin dybde og bredde automatisk ville ha ledet til lydighet. Men forfatterne i Bibelen argumenterer ikke på denne måten, noe jeg kommer mer inn på senere.

Tullian Tchividjian sin forståelse må også av nødvendighet ekskludere muligheten for latskap som en årsak til at kristne ikke er lydige. Den eneste latskap som kunne ha vært årsak i ulydighet måtte da være at man er for lat til å tenke på evangeliet. Men i Ordspråkene 6,6-11 blir de troendes latskap til å jobbe presentert som en fare. Det å være lat i sin gjerning eller ikke arbeide blir også av Paulus i 2. Tessalonikerbrev 3,10-15 karakterisert som synd, og troende som i utgangspunktet er late og blir påbudt å arbeide må vel også jobbe med seg selv for å arbeide slik man burde? Er virkelig Paulus sin løsning på problemet med latskap å bare

bli flittig med å tenke på evangeliet? Er det ikke mer naturlig, spesielt i lys av andre bibelvers som snakker om å kjempe, at det innebærer et strev mot hellighet i form av å lyde budene?

Konsekvensene av disse to synene er relativt store. Dersom det er slik at vi faktisk skal streve etter å holde Guds bud, så vil Tchividjian sitt råd om å bare streve for å forstå Kristi verk mer innebære en reduksjon av hva helliggjørelsesprosessen innebærer. Løsningen som blir presentert når en kristen står i en fristelse vil da være at man kun må tro mer på evangeliet. Siden Bibelen har gitt oss flere løsninger enn å bare tenke på evangeliet, er det også naturlig at dersom disse andre løsningene blir utelatt vil det ikke være en riktig helhetsforståelse av hva Gud har ment i sitt Ord.

En annen konsekvens av Tchividjian sitt syn kan være at kristne kan komme til å tro at det ikke er meningen at man skal stå i harde åndelige kamper som kan innebære at man må jobbe med sine egne tanker og at man må motstå det ens egen kropp og sinn egentlig har lyst til. For det man har fått høre fra Tchividjian er at dersom man fokuserer veldig mye på evangeliet vil helliggjørelsen ordne seg selv. Da trenger man ikke fokusere på budene, fordi de kan jo uansett ikke gi noen slags kraft.

Kapittel 5

HVA ER DEN RETTE MOTIVASJONEN?

«Det er tanken som teller!» blir det gjerne sagt dersom noen gjør eller gir noe til andre som ikke nødvendigvis var så storslått, men som var godt ment. Menneskene har til alle tider lagt stor vekt på motivet bak våre handlinger. Det som er viktig er ikke bare handlingen i seg selv, men hvorfor man gjorde det man gjorde. Dette viser seg også i rettssystemet der motivet til gjerningsmannen er viktig og kan virke formildende på straffen. Har det skjedd et mord ved en ulykke som ikke var tilsiktet, er alle enige om at dette er noe helt annet enn en situasjon der motivet var å drepe. I toppidretten vet man hvor viktig motivasjon er. Dersom en toppidrettsutøver mangler motivasjon kan han vanskelig prestere på toppnivå fordi det kreves mye motivasjon for å legge ned den nødvendige treningen. Derfor blir det viktig for treneren å gjøre alt han kan for å motivere utøveren, slik at utøveren kan prestere på toppnivå over lengre tid.

Pastorer og kristne ledere vet også hvor viktig motivasjon er i det kristne livet. De aller fleste er enige om at et viktig mål for kristne er helliggjørelse, det å bli mer og mer lik Jesus. Spørsmålet er bare hvordan man kan motivere kristne. Og hva er virkelig en riktig motivasjon?

5.1 Tullian Tchividjian

Tullian Tchividjian hevder at dersom vi blir motivert av noe annet enn evangeliet, som for eksempel at vi selv skal få lønn, så er vi akkurat som fariseerne:

It's always the gospel of God's free grace that should motivate our right doing; otherwise we're nothing better than Pharisees, making sure we're keeping all the rules, mainly because when we do, we feel better about ourselves—especially when we compare ourselves to those who aren't doing right.¹¹³

For Tchividjian er det altså evangeliet alene som skal motivere til et hellig liv. Ved å dykke dypere i evangeliet og forstå mer hva Jesus gjorde blir vi fylt med takknemlighet slik at vi har lyst til å leve etter Guds vilje. Det er aldri frykt eller noe annet som skal motivere.¹¹⁴ Under

¹¹³ Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 153

¹¹⁴ Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 153

overskriften «Why do right» fokuserer Tchividjian utelukkende på evangeliet som den rette motivasjonen, og hevder at det å gjøre det rette fordi det er rett ikke egentlig er den riktige motivasjonen.¹¹⁵

5.2 Kevin DeYoung

En av nøkkelfaktorene for at kristne skal få en mer bibelsk forståelse av lovens bruk i forkynnelsen, er for Kevin DeYoung å jevnlig bli informert med bibelsk motivasjon til å lyde loven.¹¹⁶ Kristne er blitt lei av å høre forkynnelse av loven fordi man ikke i tilstrekkelig grad har blitt motivert til å lyde Guds lov. Å høre om hva man skal gjøre, men ikke vite hvorfor, kan være slitsomt og føre til at man går på tomgang.

I sterk kontrast til Tchividjian lister Kevin DeYoung svært mange mulige og legitime motivasjoner for kristne.¹¹⁷ Han mener at på samme måte som mennesker med ulike sykdommer trenger ulike medisiner og behandlingstyper, så trenger også kristne med ulike problemer ulike motivasjoner i kampen mot synd.¹¹⁸ Ut fra DeYoungs perspektiv blir det altså for ensidig å bare snakke om én type motivasjon siden vi som kristne er forskjellige og i forskjellige livssituasjoner. Derfor kan det altså være ulike grunner til at vi sliter med synd, og dermed vil også løsningene på problemene være forskjellige. For å poengtere hvordan DeYoung skiller seg fra Tchividjian, så la oss nå se på noen av motivasjonsfaktorene DeYoung trekker frem, som for mange vil være kontroversielle. Hvorfor skal vi være lydige mot Gud? Fordi:

- Det er vår plikt (Forkynneren 12:13)
- Det er det beste for oss (5. Mosebok 12:28)
- Det gir frelsesvisshet (2. Peter 1:10)
- Vi frykter Guds dom (Hebreerne 10:26-27)
- Det gir evig lønn (1. Tim 6:18-19)¹¹⁹

DeYoung nevner også mange flere motivasjonsfaktorer, men jeg nevner her noen av de mest kontroversielle for å vise hvordan han skiller seg fra Tchividjian. Mens DeYoung blant annet mener at vi skal være lydige fordi det er det beste for oss og vi får evig lønn, så mener

¹¹⁵ Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 153-154

¹¹⁶ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 55

¹¹⁷ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 56-60

¹¹⁸ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 56

¹¹⁹ Alle disse punktene er hentet fra DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 56-60

Tchividjian at det å bli motivert til lydighet av å selv få noe, er fariseistisk, og dermed implisitt lovisk.¹²⁰ Vi ser altså her tydelig at mens Tchividjian mener at det bare finnes én rett type motivasjon, mener DeYoung at det finnes mange gyldige motivasjoner, og skriver eksplisitt at ikke alle motivasjoner kommer fra evangeliet, selv om flere gjør det.¹²¹

5.3 Vurdering

Hva er grunnen til at Tchividjian kommer frem til at det bare finnes én legitim motivasjon for kristne, og ikke mange, slik DeYoung tror? Løsningen på dette problemet ligger i hva man forstår som motivasjon. Mens DeYoung forstår alle grunnene Bibelen gir oss for hvorfor vi skal være lydige som motivasjoner, skiller Tchividjian mellom grunner til å lyde og motivasjon. I et intervju på The Gospel Coalition der intervjueren hevder at Bibelen gir oss mange motivasjoner innvender Tchividjian at Bibelen kan gi oss mange grunner for hvorfor en skal være lydig, uten at dette motiverer oss til å gjøre det.¹²² Vi kan alle vite hva vi skal gjøre og hvorfor, uten at vi dermed klarer å gjøre det rette. Tchividjian hevder altså at vårt problem er, slik John Piper utbroderer i *Future Grace*¹²³ og *Desiring God*¹²⁴, at vi ikke ønsker å lyde. Men, i motsetning til Piper, hevder Tchividjian at det eneste som produserer ønsket om å lyde slik at vi faktisk lyder, er evangeliet.

Tchividjian reiser med dette interessante og viktige spørsmål. Er det slik at det er en forskjell på gyldige grunner for å lyde og gyldige motivasjoner? Og er det slik at det å høre evangeliet forkynt er det eneste som leder kristne til lydighet? Konsekvensene av dette ville naturlig nok være å nedtone alle de andre grunnene for hvorfor kristne skal lyde og å hele tiden bare fokusere på evangeliet, slik Tchividjian gjør. Det kanskje viktigste premisset Tchividjian fremsetter for denne todelingen er det faktumet at det å vite hvorfor man skal være lydig ikke automatisk leder til at man gjør det rette. Dette premisset er, slik jeg ser det, helt riktig. Det er ikke vanskelig å finne eksempler i eget og andres liv på at man vet hvorfor man skal gjøre det rette, uten at man nødvendigvis gjør det. Men er premisset relevant? Dersom det er slik som Tchividjian hevder, at ikke alle grunner til å være lydige, nødvendigvis motiverer oss til å gjøre det rette, må vel det samme sies om forkynnelsen av evangeliet? På samme måte som at det å høre at man må være lydig fordi man dermed vil få fremtidig lønn ikke nødvendigvis

¹²⁰ Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 153

¹²¹ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 56

¹²² <https://www.thegospelcoalition.org/article/you-cant-exhaust-it>, siste spørsmål og svar

¹²³ Piper, John. *Future Grace*. Multnomah, 2005.

¹²⁴ Piper, John. *Desiring God*. Multnomah, 2011.

fører mennesker til lydighet, så finnes det vel også mange eksempler på kristne som har hørt evangeliet klart forkynt uten at de ble mer lydige av den grunn?

DeYoung kunne ha svart på Tchividjians innvending ved å vise til eksempler på kristne som selv hevdet at det som ledet dem til å gjøre det rette var noe annet enn evangeliet, for eksempel ønsket om frelsesvisshet eller bare det å få høre at det var det riktige å gjøre. Et slikt eksempel ville nok Tchividjian ha tilbakevist ved å kalle det loviskhet. Men hvordan kan det å bli ledet til å gjøre det rette av grunner som Bibelen selv gir, være lovisk? Det finnes utvilsomt kristne som har blitt ledet til å være lydige av andre grunner enn evangeliets kjerne. I stedet for å kalle disse fariseere, kan vi vel heller se på dette som eksempler på at det også finnes andre grunner enn selve evangeliet som også leder til lydighet? Disse grunnene er vel ikke kommet med i Bibelen som unyttig tilleggsinformasjon. Vi ser altså at DeYoungs forståelse passer bedre med en antakelse om at man skal komme til Bibelen med en åpenhet for alt som står skrevet og forkynne hele Guds råd. Ut fra Tchividjians forståelse blir derimot en rekke bibelsteder overflødige og kan i verste fall lede kristne ut i fariseisme, fordi man ble lurt til å være lydige av feil grunner.

DeYoung tenker at Bibelen gir oss en rekke motivasjoner. Jeg tror også at denne forståelsen passer best overens med den menneskelige erfaringen. Å bli påvirket av en rekke ulike motivasjoner i det allmenne liv er menneskelig og normalt. En som ønsker å spise sunt kan gjøre det av en rekke grunner, som for eksempel å gå ned i vekt, å leve et langt liv, å ha nok energi i hverdagen osv. Ettersom mange forskjellige motivasjoner er normalt i det alminnelige liv, hvorfor skulle vi da anta at helliggjørelsen er styrt av kun én legitim motivasjonsfaktor? Er det ikke mer naturlig å anta at Gud som har skapt oss vet at vi som komplekse mennesker blir motivert på forskjellige måter, og at dette er legitimt, med mindre han i sitt Ord har sagt noe annet?

Når jeg nå har pekt på grunner til at Tchividjian sine argumenter for evangeliet som eneste riktig motivasjon ikke er holdbare, og vist til at DeYoungs forståelse gir bedre mening, vil jeg gå videre og vurdere konsekvensene av Tchividjian og DeYoung sine syn.

Tchividjian sin forståelse av motivasjon har i hovedsak to negative konsekvenser ved seg. For det første begrenser han ulike måter kristne kan bli motivert til lydighet på. Dersom Gud gjennom sitt inspirerte Ord mente å motivere sine barn til å lyde gjennom ulike grunner – hvor trist er det da ikke om disse motivasjonsfaktorene ikke får virke til lydighet fordi en er overbevist om at det er feil motivasjon? Dersom jeg anvender DeYoungs bilde for å forstå

hva Bibelen sier om motivasjoner kan man si at konsekvensen ved Tchividjians forståelse er at samme medisin blir gitt til alle mennesker i alle situasjoner fordi alle andre medisiner er forbudt. Og ikke overraskende forblir mange syke, som ellers kunne blitt friske med rett medisin.¹²⁵

For det andre leder ironisk nok Tchividjian sitt syn til loviskhet. Som det ble bemerket ovenfor blir det indirekte satt opp et forbud mot å bli motivert på andre måter enn av evangeliet. Bibelen selv karakteriserer aldri det å bli motivert av noe annet enn evangeliet som fariseisme. Dermed går Tchividjian utover hva Bibelen selv sier og kan skape dårlig samvittighet hos kristne ved slike uttalelser der mange ting i Bibelen får negative merkelapper. Tchividjian skriver selv mye om å leve i den store friheten. Men leder hans egne begrensninger på hva som er legitim motivasjon til frihet?

Gitt at det faktisk finnes mange forskjellige legitime motivasjoner, som vi nå har vist at alt tyder på, så får DeYoungs forståelse flere positive konsekvenser. For det første kan Bibelen bli forkynt og forstått på sine egne premisser, uten at man må anta at grunner Bibelen gir oss til å lyde ikke skal eller kan lede oss til å lyde i en sann åndelighet. Man blir altså fridd fra å komme til Bibelen med unaturlige antakelser. For det andre vil det å kunne få høre mange ulike grunner til å lyde kunne bidra til at flere kristne får lyst til å lyde. Ifølge Randy Alcorn¹²⁶ er et av de største problemene i kristenheten i dag at kristne ikke er motivert til å gjøre Guds vilje. Dersom man kan bidra til at flere blir motivert, vil dette kunne ha store konsekvenser på mange måter. Flere motiverte kristne leder til flere lydige kristne. Flere lydige kristne er mer til Guds ære og det er til det gode for både kristne og ikke-kristne. Siden Guds hensikt med kristne i dag er at man skal bli likedannet med hans Sønns bilde (Rom 8,29), eller sagt på en annen måte at man skal bli helliggjort helt igjennom (1. Tess 5,23), så bør det å bli motivert til denne oppgaven være viktig. For det tredje blir man fridd fra mulig loviskhet. Å forstå en bibelsk motivasjon til å være syndig vil unødvendig lede til skyldfølelse og binde kristne som ellers kunne med full frimodighet blitt motivert til å lyde Gud. I stedet ender man opp med dårlig samvittighet, en følelse av at man ikke er åndelig ved å ofte ha feil

¹²⁵ Denne problemstillingen er også reist av andre forfattere som Randy Alcorn i *Money, Possessions and Eternity* (Tyndale, 2011) og av John Piper i *Desiring God* (Multnomah, 2011). Begge disse forfatterne tar spesielt opp påstanden om at det er feil å bli motivert av lønn, altså av å få noe for sin egen del. De hevder at konsekvensene av at mange kristne tror at dette er feil, er at kristne ikke er så motivert for å leve etter Guds vilje som de ellers hadde vært. Piper hevder at vår etikk med tanke på lønn er mer preget av Immanuel Kant enn Bibelen, og hevder at dersom det hadde vært syndig å blitt motivert av lønn så hadde Jesus gjentatte ganger fristet sine disipler til fall da han ofte begrunnet sine bud med at en skal bli lønnet av Gud.

¹²⁶ Alcorn, *Money, Possessions and Eternity*, 128

motivasjon. Denne situasjonen av å ikke finne motivasjon kan igjen skape en følelse av håpløshet, at det er umulig med noen slags form for vekst i ens vandring. Ut fra DeYoungs forståelse er man fri fra dette og kan dermed leve med god samvittighet også om man er motivert av for eksempel fremtidig lønn.

Kapittel 6

KAN KRISTNE SE SIN EGEN VEKST?

Kan kristne faktisk bære frukt og leve et hellig liv? Eller handler det kristne livet først og fremst om å innse at man er elendig og syndig i seg selv, og at det eneste man dermed skal gjøre er å hvile i Kristus? Dette spørsmålet er, som de fleste andre spørsmål, relatert til hvordan man forstår de andre undertemaene i denne oppgaven. Dersom for eksempel formaningene har en viktig rolle i helliggjørelsen og dersom det er meningen at man skal streve og kjempe for å leve etter dem, så hviler dette på en antakelse om at vi kan bli bedre.

6.1 Tullian Tchividjian

Når man leser Tchividjian kan man lett komme til å misforstå ham slik at man tror at han mener at helliggjørelse ikke handler noe om en moralsk forandring eller forbedring, siden han tror at man ikke skal streve for å holde budene. Det må dermed understrekes at Tchividjian erkjenner at helliggjørelse også vil resultere i et forandret liv.¹²⁷ Men han poengterer at disse forandringene ikke skjer ved å fokusere på seg selv og sin egen helliggjørelse, formaninger, eller at vi kan observere vår egen helliggjørelse. Helliggjørelsen skjer bare ved å selv gi helt opp og hvile fullstendig i frelsen.¹²⁸

Samtidig som Tchividjian snakker som om helliggjørelse også innebærer et forandret liv, og dermed «bedre moral¹²⁹», så siterer han også den lutherske teologen Gerhard Forde som ser ut til å fornekte at forbedring faktisk er mulig. I et sitat Tchividjian bruker, hevder Forde at dersom man selv tror at man synder mindre, så vitner det om at man har blitt trett og «senil». Forde skriver:

Am I making progress? Well, maybe it seems as though I sin less, but that may only be because I'm getting tired! It's just too hard to keep indulging the lusts of youth. Is that sanctification? I wouldn't think so! One should not, I expect, mistake encroaching senility for sanctification! But can it be, perhaps, that it is precisely the unconditional gift of grace that helps me to see and admit all that?¹³⁰

¹²⁷ Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 170

¹²⁸ Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 172

¹²⁹ Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 174, 179, 184

¹³⁰ Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 174

Hvordan skal vi forstå det faktum at Tchividjian siterer en teolog som i sitatet forneker at vi kan synde mindre mens Tchividjian andre steder i sin bok snakker om at helliggjørelse også innebærer «behavioral change» som kan skje dersom vi vokser i vår forståelse av evangeliet og lærer oss å hvile i det?¹³¹ Observante lesere vil nok oppleve en spenning mellom noen av hans egne erkjennelser og det faktum at han siterer Forde.

Helliggjørelse er fra Tchividjians side å erkjenne sin egen synd samtidig som man slutter å tenke på seg selv og heller tenker på Jesus og hva han har gjort.¹³² I dette er det definitivt mulig å vokse, hevder han, og trekker frem Paulus sin uttalelse om at han er den største av alle syndere, som et ideal.

Christian growth is forgetting about yourself!¹³³

Det å tenke på sin egen åndelige vekst og forsøke å vurdere hvordan det ligger an, er dermed en synd som man må bli kvitt og som bare er et uttrykk for en «narsissistisk» forståelse av helliggjørelse.¹³⁴ Siden vi ikke skal fokusere på å bli bedre, skal heller ikke dette være vårt mål.¹³⁵ Helliggjørelse er heller noe som skjer som et biprodukt av at vi fokuserer på det store målet, nemlig Jesus.¹³⁶ Dersom vi fokuserer på vår egen helliggjørelse, skjer det paradoksale at vi ikke vokser mer, men derimot synker åndelig og blir neurotisk og selvfokusert.¹³⁷

Når Tchividjian omtaler kristne, skjer det nesten utelukkende med vekt på deres synd uttrykt i ulike former for avgudsdyrkelse. Inntrykket man dermed fort kan sitte igjen med er at kristne enten ikke kan vokse eller at den reelle veksten er liten og betydningsløs. Nå vet man fra andre uttalelser at dette ikke stemmer helt, men hans syn fremstår på mange måter tvetydig. Det er også en ting å erkjenne noe i teorien, men noe annet hva som får praktiske konsekvenser i forkynnelsen.

Kort oppsummert kan vi konkludere med at Tullian Tchividjian faktisk mener at kristne kan bli bedre i den forstand at de kan leve mer moralsk og mer likt Jesus. Men som vi også tidligere har sett, mener han at dette ikke skjer ved å fokusere på budene, men bare ved å

¹³¹ Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 178

¹³² Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 173-174

¹³³ Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 175

¹³⁴ Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 174

¹³⁵ Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 180

¹³⁶ Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 180

¹³⁷ Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 180

glemme seg selv. Og selv om han noe tvetydig erkjenner at kristne kan bli bedre, så er dette noe vi som kristne ikke kan observere hos oss selv. Dermed blir fort egen vekst et ikke-tema.

6.2 Kevin DeYoung

Ettersom hovedpoenget i DeYoungs bok er at vi må fokusere på helliggjørelse, og at dette innebærer strev, så følger det også naturlig at kristne kan vokse i helliggjørelse. DeYoung poengterer tydelig at helliggjørelse ikke bare handler om å holde noen regler, men at det handler om en forandring av hele oss.¹³⁸ Mange tror at de gjør det bra i sin helliggjørelse dersom de holder seg borte fra enkelte synder, men når det gjelder progresjon i helliggjørelse kan ikke vi selv velge hvilke ting som gjelder.¹³⁹ Helliggjørelse må altså bli forstått holistisk og ikke selektivt.

Etter å ha kommet med fem eksempler på hva helliggjørelse ikke er, så fortsetter DeYoung med å skrive om hvordan helliggjørelse viser seg i våre liv. Blant ett av kjennetegnene er en forandret karakter. Helliggjørelse handler ikke i seg selv om aktivisme eller åndelige disipliner som å be og lese to timer hver dag, men om et liv der man gjør det gode og rettferdige.¹⁴⁰ Bibelen gir ikke spesifikke befalinger om antall timer i bønn eller Bibelstudier, men helliggjørelse viser seg derimot ved at man generelt sett tenker, gjør og sier det som er godt og etter Guds vilje.¹⁴¹

Mens det ofte blir regnet for spesielt åndelig å si at man aldri noen gang kan være lydige mot Gud, så trekker DeYoung frem flere bibelske eksempler på at hellighet virkelig er mulig.¹⁴² Han nevner Sakarja og Elisabeth som blir beskrevet som «rettferdige for Gud» og som «vandret ulastelig etter alle Herrens bud og forskrifter.» (Lukas 1,6). I tillegg blir Job av Gud beskrevet som «en uklanderlig og rettskaffen mann, som frykter Gud og holder seg fra det onde.» (Job 1,8). DeYoung nevner blant annet også Paulus sin ros av menigheter som levde rett¹⁴³ og det faktum at Jesus sier at de som skal komme inn i himlenes rike er de som gjør Gud Faders vilje (Matteus 7,21-23). DeYoung hevder at det er meningsløst å regne alle disse beskrivelsene som hypotetiske. I Guds øyne må det altså være mulig å leve «rettferdig» og «uklanderlig».

¹³⁸ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 33

¹³⁹ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 33

¹⁴⁰ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 40

¹⁴¹ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 40

¹⁴² DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 64

¹⁴³ Se for eksempel 1. Tess 1-2 og Fil 1,3-7.

DeYoung tror åpenbart ikke at kristne kan bli syndfrie i dette livet. Likevel hevder han at hellighet er mulig. Hvordan henger dette sammen? DeYoung mener at grunnen til at mange ikke tror at hellighet er mulig er fordi de tror at hellighet er det samme som perfektjon.¹⁴⁴ Man må altså ikke blande sammen disse to begrepene, slik at man tror at hellighet for kristne betyr at man aldri synder. Gud aksepterer våre gjerninger som gode og hellige, ikke fordi de er perfekte, men fordi Gud ser dem gjennom Jesus, argumenterer han.¹⁴⁵

Etter å ha argumentert for at hellighet er mulig, og etter å ha besvart typiske innvendinger som for eksempel at det i Jesaja 64,6 står at alle våre gjerninger er som skitne filler for Gud, konstanterer DeYoung at det er farlig å ignorere det Bibelen sier om at hellighet er mulig.¹⁴⁶ Dette er altså et område der ens teologi får store praktiske konsekvenser. Dersom hellighet ikke er mulig kan man ifølge DeYoung bare gi opp.¹⁴⁷ For hva er poenget med å forsøke å bli mer hellig dersom det er umulig? Da kjemper man en kamp man er dømt til å tape og kaster i realiteten bort tiden. Muligheten til å bli mer hellig blir altså sett på som en oppmuntring. Gud er ikke en sur far som aldri blir fornøyd uansett hvor mye hans barn forsøker å gjøre det som behager ham. Nei, Gud har behag i våre gode gjerninger (Titus 3,8), og det at våre gode gjerninger ikke er likegyldige for Gud blir en motivasjon til å legge vinn på å gjøre gode gjerninger.

6.3 Vurdering

Begge teologer erkjenner, om enn med varierende styrke og tydelighet, at kristne kan bli bedre. Men de er tydeligvis uenige om man kan se denne forbedringen, slik jeg også har vist til tidligere i oppgaven.

I utgangspunktet kan forskjellen i vektleggingen til teologene være interessant og verdt å drøfte. Tchividjian legger for eksempel svært stor vekt på kristnes syndighet, og tilsvarende lite vekt på muligheten for forbedring. Sammenlignet med Bibelens fokus kan man spørre om Tchividjian har overfokuserert kristnes syndighet og underkommunisert muligheten for vekst. Dersom det finnes relativt mange bibelvers som legger vekt på muligheten for å vokse og dette nesten ikke blir vektlagt hos Tchividjian, kan mange av hans lesere og lyttere sitte igjen med et noe skjevt inntrykk av det kristne livet. Samtidig er det å vurdere vektlegging hos teologer krevende, og det er vanskelig å vurdere dem objektivt ut fra Bibelen. Ulike teologer

¹⁴⁴ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 65

¹⁴⁵ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 66-67

¹⁴⁶ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 69

¹⁴⁷ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 65-66

kan vektlegge ulike ting uten at det trenger å være feil, men når det blir skrevet inngående om det kristne livet kunne man ha forventet større vektlegging på muligheten for å vokse da dette er en viktig oppmuntring, og når kristnes synd ellers blir så grundig utlagt i Tchividjians bok.

Da teologene i teorien er enige i muligheten for å vokse vil jeg altså heller vurdere om kristne har mulighet for å se denne veksten. Er det slik som Tchividjian hevder, at det ikke er mulig å se sin egen åndelige vekst? I første omgang kan Tchividjians posisjon virke sannsynlig, da hans syn omfatter andre faktum alle kristne vil være enige om. Kristne har ikke alltid selvinnsikt. Man kan lure seg selv. Dersom det hadde vært mulig å se sin egen vekst, kunne vi fort blitt redd for at dette ville ha ledet til en «se på meg»-holdning, der man skal peke på hvor mye man selv har vokst. Men er det slik at det faktumet at vi ikke alltid har selvinnsikt betyr at vi *aldri* har det? Og er det slik at det å til en viss grad kunne se sin egen vekst måtte ha ført til denne «se på meg»-holdningen? Jeg skal nå ta for meg disse to spørsmålene.

For det første er det ikke slik at manglende selvinnsikt må bety total mangel på selvinnsikt. Alle mennesker kan vel sies å ikke ha en perfekt selvinnsikt, men samtidig ha noe selvinnsikt. Er ikke dette også en naturlig forsåelse av kristenlivet? At selv om man ser som i et speil, som i en gåte, bare stykkevis, så ser man likevel (1. Kor 13,9, 10, 12)? Er ikke nettopp muligheten for å kunne forstå noe om sin egen vekst og åndelige karakter implisert i kravene satt til eldste i menigheten? I Paulus sitt første brev til Timoteus 3,1-7 og i brevet til Titus 1,6-9 skriver Paulus om hvordan de som skal tjene som eldste må være, for at Titus og Timoteus kunne vite hvem som var kvalifisert for tjenesten. Her kunne Tchividjian ha innvendt at dette bare impliserer at Titus og Timoteus måtte kunne se åndelig vekst hos andre. Altså at disse versene ikke impliserer noe om hva kristne måtte kunne se av egen vekst, på samme måte som det kunne blitt innvendt at Paulus sitt første brev til Timoteus 4,15 ikke sier noe om hva man selv kan se. Men skal vi slutte ut fra dette at det bare var Titus og Timoteus som kunne si noe om hvem som var kvalifisert? Da måtte i såfall disse som skulle bli eldste selv ikke kunne vite om de var kvalifisert, men bare stole på at Titus og Timoteus sin utnevning var riktig. Dette virker usannsynlig ut fra første Timoteusbrev 3,1-2. I vers 1 skriver Paulus at dersom noen vil ha et tilsynsembete, så er det en god gjerning han har lyst til. Deretter begrunner han med kravene til en eldste. De som skulle bli eldste ser altså utvilsomt ut til å ha et ord med i laget, og det virker usannsynlig at de skulle si ja til en tjeneste som de ikke selv visste om de var kvalifisert til. Dersom man ikke har mulighet til å vite om man er kvalifisert til tjensten er man heller ikke på noen måte i stand til å vite om man på et tidspunkt er diskvalifisert på grunn av

kjødelighet. Et slikt tilfelle vitner om en kristen som ikke har kontakt med virkeligheten, som ikke har selvinnsikt. Men lærer ikke erfaringen oss at vi kan ha mer selvinnsikt enn det?

I første Korinterbrev 9, 26-27 beskriver Paulus sin egen aposteltjeneste. Han forklarer at grunnen til at han undertvinger sitt legeme og holder det i trelldom er at han som forkynner ikke selv skal finnes uverdigg. I vers 26 beskriver han sitt eget kjempende kristenliv som det å ikke kjempe «som på det uvisse». Paulus visste noe om sitt eget åndelige liv, det var ikke en uviss kjemping han drev på med. Han visste at han på det daværende tidspunkt ikke var uverdigg tjenesten. «Kjødets gjerninger er åpenbare.», skriver Paulus i Gal 5,19. «åpenbare» (φανερός) blir av *A Greek-English lexicon* oversatt til *visible, manifest*.¹⁴⁸ De er altså tydelig mulige å observere. Så hvis dårlige gjerninger er mulig å se, er da ikke også gode gjerninger mer eller mindre mulig å se?

At gode gjerninger er mulig å observere hos seg selv blir også tydelig ut fra det faktum at Bibelen gjentatte ganger taler om at god frukt eller det å holde budene er et kjennetegn på sanne kristne. I Matteusevangeliet 7,18 lærer Jesus at et godt tre ikke kan bære dårlig frukt, og at treet skal kjennes på frukten. Det må altså i det minste være mulig å til en viss grad kunne observere menneskers frukt og dermed anta noe om deres åndelige tilstand, selv om det også må være mulig å ta feil i sine antakelser.

I første Johannesbrev virker det som om ikke bare andre skal kunne se om man er lydigg mot budene, men at man også kan vite dette selv. Brevet var, i følge kapittel 5, vers 13, skrevet for at de kristne skulle vite at de hadde evigg liv, altså for å gi frelsesvisshet. Det som mange ganger blir gjentatt som grunnlag for hvordan man kan vite at man er frelst, er lydighet mot budene. Dersom det altså var meningen at man skulle se om man var lydigg mot budene som et tegn på at man var av Gud, så må dette også implisere at det må gå an å observere egen lydighet.

For det andre peker Tchividjian på at det å fokusere på egen vekst kan lede til narsisisme. Ja, det å tenke over egen vekst kan lede til feil fokus. Men at noe kan lede til noe annet betyr ikke at det trenger å gjøre det. Og i lys av skriftstedene nevnt ovenfor virker det naturlig å tro at det faktisk er mulig å til en viss grad observere egen vekst, selv om selvinnsikten ikke blir fullkommen i dette livet. I møte med Tchividjians forståelse kan vi også spørre om dårlig selvinnsikt er et ideal? Dersom det virkelig er slik at man har vokst åndelig og dersom andre

¹⁴⁸ Liddell, H. G., Scott, R., Jones, H. S., & McKenzie, R. (1996). *A Greek-English lexicon*. Oxford: Clarendon Press.

kan se det, er det da på ingen måte meningen at man kan se noe av dette selv? Ville ikke dette være det man i andre sammenhenger hadde kalt dårlig selvinnsikt eller falsk ydmykhet? Enten så ser man selv sin egen vandring veldig dårlig, eller så ønsker man ikke å erkjenne de gode sidene ved sin egen vandring, i frykt for at andre kan tro at man er blitt stolt.

DeYoung har på sin side et kapittel med tittelen *That all may see your progress*, der han påpeker at Bibelen faktisk lærer at åndelig fremgang er noe som kan observeres og ved å oppmuntre kristne til å sjekke sin egen progresjon noen ganger i måneden impliserer han at det er mulig å se sin egen vekst.¹⁴⁹ Samtidig er fokuset i observasjonen av egen progresjon ikke på å se på hvor åndelig man selv er sammenlignet med andre.¹⁵⁰ DeYoung begrunner sine tanker om dette med blant annet 1. Timoteusbrev 4,15. Dette verset snakker strengt tatt ikke om å se sin egen vekst, men at andre skal se denne veksten, men DeYoung ser ut til å anta at det at andre skal kunne se veksten hos seg selv innebærer at man også selv til en viss grad kan se den.

Hos Tchividjian blir fokuset lagt på at nåden lar man få se sine egne synder, mens man ikke ser sin egen forbedring. Hvorfor ser man ikke sin egen forbedring? Trolig kan dette være fordi denne forbedringen er så liten. Sett i lys av Gerhard Fordes sitat, ser det ut til å gi lite mening å forstå Tchividjian som om det er mulig å oppnå stor forbedring i sin helliggjørelse. I alt er det som tidligere nevnt vanskelig å forstå hvordan Tchividjian kan sitere Forde, der Forde sier at dersom man tror at man gjør det bedre, så er det fordi man er blitt trett (noe som impliserer at man ikke er våken nok til å se sine egne synder). Man kunne da i det minste forvente at han nyanserte Fordes sitat noe, dersom han ikke stod fullt inne for det. I en vurdering som dette er det viktig å søke å oppriktig forstå forfatterne og ta dem i beste mening. I dette tilfellet er det likevel vanskelig å forstå spenningen mellom Fordes sitat på den ene siden og Tchividjians erkjennelser om moralsk forandring på den andre siden. Kanskje er ett av Tchividjians svakheter at han på flere områder kan virke ikke bare paradoksal, men selvmotsigende? Sett i lys av det jeg tidligere har skrevet om den reformerte forståelsen av skillet mellom paradoks og selvmotsigelse, vil det å sitere Forde der han hevder at man ikke kan bli bedre, og selv skrive at man kan bli forandret, fort kunne bli karakterisert som en selvmotsigelse, og ikke bare et paradoks.

¹⁴⁹ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 138

¹⁵⁰ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 137

Kevin DeYoung er derimot mye tydeligere. Noen kan nok kritisere ham for utydighet ved at han skriver om at man kan bli bedre, samtidig som man fortsetter å synde og aldri vil bli perfekt. Men for DeYoung handler dette, som i flere andre tilfeller, om å evne å holde to tanker i hodet samtidig. Disse to sannhetene motsier aldri hverandre, men balanserer hverandre, slik at man unngår elendighetsteologi på den ene siden og perfektjonistisk teologi på andre siden. At man kan bli bedre betyr ikke at man kan bli perfekt i dette livet, og at man vil fortsette å synde betyr ikke at det normale kristenlivet er å synde hvert sekund.

I lys av det bibelske materialet virker det også riktigere å erkjenne at virkelig forandring er både realistisk og viktig. Når Paulus sier til de kristne i Korint «...slik var en gang noen av dere.» (1. Kor 6,11), så impliserer dette en forandring som har skjedd med de kristne i form av livsførsel. Slike beskrivelser kan ikke bare begrenses til å omhandle rettferdiggjørelsen, slik Gud ser på oss, men må også gjelde den faktiske vandring, da Paulus skriver dette i en sammenheng der han advarer mot at den som gjør urett ikke skal arve Guds rike (1. Kor 6,9). Andre steder skiller Bibelens forfattere mellom kjødelige og åndelige kristne, mellom småbarn i Kristus og lærere (1. Kor 3,1-4, Gal 6,1, Heb 5,12-14). I Hebreerne 5,12-14 ser forfatteren ut til å forvente at de kristne skulle ha vært lærere, men denne veksten hadde enda ikke skjedd på grunn av deres sløvhet til å høre. Ved å i 1. Korinterbrev 3,1-2 kalle de som enda ikke hadde opplevd så mye vekst for «småbarn» og påpeke at de enda bare får melk, så impliserer Paulus en forventning om vekst. En frisk baby vil ikke bare være en baby resten av livet, men vokse og til slutt bli voksen.

Som mennesker blir vi også i stor grad styrt av forventninger, og dersom vi virkelig ikke forventer vekst (på grunn av at forkynnelsen en hører på aldri sier noe om det, men heller fokuserer mye på kristnes syndighet), er det naturlig å tro at det også vil hemme veksten. En elev som får høre fra sin lærer at han ikke kan forvente å bli bedre i faget, blir ikke akkurat motivert til å forsøke å bli bedre. Han vil trolig bli mye dårligere i faget enn dersom han hadde hatt en lærer som hadde vist at han hadde tro på ham. Denne dynamikken virker også naturlig i forholdet mellom Gud og hans barn, og siden forventningene som er satt i Ordet er vekst, må også det å kommunisere denne forventningen være en viktig del av forkynnelsen, uten at det eliminerer sannheten om at en fortsatt vil slite med synder på grunn av ens iboende kjød.

Kapittel 7

SER GUD FORSKJELLIG PÅ KRISTNE?

Både Tullian Tchividjian og Kevin DeYoung er enige om at alle som tror er Guds elskede barn. Men kan Gud bli sint eller skuffet over sine barn? Er det slik at Guds kjærlighet og følelser for sine barn kan forandre seg avhengig av hvordan hans barn vandrer eller er den konstant fordi vi er «i Kristus», og siden vi er i ham som Gud har behag i så har Gud også alltid behag i oss? Kan vi gjøre noe for å behage Gud eller er en slik tanke lovisk? Dette er spørsmål jeg nå skal ta for meg.

7.1 Tullian Tchividjian

Tchividjian fokuserer i sin bok på at som kristne ser Gud alltid på oss som elsket fordi vi er i Jesus, og at dette aldri skifter avhengig av om vi er ulydig eller ikke.¹⁵¹ Gud handler altså aldri med oss etter våre synder.¹⁵² For Tchividjian vil det være moralistisk å hevde at man kan opprettholde Guds behag i oss ved vår lydighet.¹⁵³ Her er det likevel viktig å forstå hva Tchividjian snakker om, sammenlignet med DeYoung. Mye av forvirringen i helliggjørelsesdebatten har sin grunn i at man bruker de samme, eller lignende begrep, for å snakke om forskjellige ting. Når Tchividjian i denne sammenhengen skriver om at det vil være moralistisk å hevde at vi må være lydige for at Gud fortsatt skal ha behag i oss, så snakker han nok ikke om det samme behaget som DeYoung snakker om, noe jeg skal vise nedenfor. Ut fra sammenhengen ser det ut til at Tchividjians tanke er at dersom man tenker at man må lese og be så og så mye for å fortsatt kunne være en kristen, så er dette moralistisk. Dette vil nok også Kevin DeYoung være helt enig i.

For Tchividjian finnes det derimot ikke, så langt jeg kan se, noen kategori for et Guds velbehag i oss som er forskjellig fra hans velbehag i oss på grunn av Jesus og frelsen, og som er avhengig av vår lydighet. Det store poenget Tchividjian vil ha frem i sin bok er nemlig at vi eier absolutt alt i Jesus + ingenting. Dette inkluderer altså Guds fulle velbehag. Det er ikke slik at Gud har *noe* behag i oss på grunn av Jesus og så må vi ved vår lydighet oppnå et fullt velbehag fra Gud. Nei, ifølge Tchividjian eier vi alt dette ved troen alene.¹⁵⁴ Å jobbe for å

¹⁵¹ Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 182

¹⁵² Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 75

¹⁵³ Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 49

¹⁵⁴ Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 101

oppnå velbehag hos Gud er slaveri i Tchividjians øyne. Virkelig frihet er derimot å vite at Gud allerede har akseptert deg og fullt ut har behag i deg.¹⁵⁵

Tchividjian sin forståelse av Guds velbehag i sine barn får også konsekvenser for hva som er rett motivasjon, som jeg viste ovenfor. Fordi Gud ifølge Tchividjian verken blir sint eller skuffet når vi synder, så skal heller aldri frykten for Gud motivere oss til å holde oss borte fra synd. Et ønske om å behage Gud vil også være feil motivasjon, da Gud allerede har sitt fulle behag i sine barn, og en slik motivasjon dermed vil være å betrakte som et forsøk på å oppnå noe hos Gud. Her skiller altså Tchividjian lag fra DeYoung, som mener at både frykten for Gud og ønsket om å behage Gud er rette motivasjoner.

7.2 Kevin DeYoung

Kevin DeYoungs syn på hvordan Gud ser på sine barn kommer trolig aller tydeligst frem i en gjestartikkel på DesiringGod.org.¹⁵⁶ DeYoungs syn på om kristne kan behage Gud er nært relatert til hans syn på motivasjon. Han hevder at en viktig motivasjonsfaktor nettopp er det å behage Gud. Dermed blir det tydelig at DeYoung mener at kristne ikke bare kan behage Gud, men også skal fokusere på å behage Gud.

Implisitt vil dette også bety at det er noen kristne som ikke behager Gud i sin vandring, fordi de er ulydige. DeYoung er tydelig på at Gud aldri er imot kristne eller at han møter sine barn som en hard dommer. Han ser derimot på Gud som en far som vil bli glad om sine barn er lydige, men trist om barna er ulydige. I sin bok begrunner han dette med blant annet Paulus sitt brev til Efeserne 4,30 der Paulus formaner de kristne til å ikke gjøre den Hellige Ånd sorg, og Johannes' Åpenbaring 2,4 der Jesus tydelig har noe i mot den kristne menighet, selv om de samtidig var elsket av ham.¹⁵⁷

På samme måte vil også Gud som en god far tukte sine barn når de er ulydige, selv om Jesus allerede har tatt straffen for Guds barn. Tukt er ikke et tegn på at Gud ikke lenger elsker barna sine, men tvert imot et tegn på at kristne er hans elskede barn, begrunner DeYoung ut fra Johannes' Åpenbaring 3,19.¹⁵⁸ Tukt er altså et tegn på både at Gud ikke er likegyldig om vi synder og at vi er Guds elskede barn. Gud bryr seg så mye om sine barn at han tukter dem for

¹⁵⁵ Tchividjian, *Jesus + Nothing = Everything*, 140

¹⁵⁶ <http://www.desiringgod.org/articles/yes-you-can-please-your-father>. Alt som er referert til av Kevin DeYoungs synspunkter under denne overskriften er hentet fra denne artikkelen, med mindre annet er referert til ved fotnoter.

¹⁵⁷ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 72

¹⁵⁸ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 72

deres eget beste. Når kristne blir tuktet av Gud er det altså fordi de nettopp ikke har behaget ham, men derimot gjort ham sorg.

Det at Gud kan sørge over kristne og tukte dem, er ikke noe DeYoung er redd for at skal gå ut over kristnes frelsesvisshet. For ham er det et tydelig skille mellom hva som gjelder i rettferdiggjørelsen og hva som gjelder i helliggjørelsen. Kristne kan være trygge på at Gud aldri vil utøse sin vrede over dem, fordi Jesus allerede har tatt straffen. Ved tro er vi for alltid forent med Jesus, og dette båndet kan umulig bli avkuttet.¹⁵⁹ Men selv om vårt frelsende forhold til Jesus aldri kan bli rokket av vår vandring, så kan vårt samfunn med Jesus bli midlertidig ødelagt ved synd.¹⁶⁰

Alternativet til denne tanken er Tchividjians tanke om at Gud alltid har behag i oss på grunn av Jesus og at Guds relasjon til oss dermed på denne måten alltid er statisk og uavhengig av vår vandring. For Tchividjian er faktisk denne forståelsen fundamentalt viktig, selv om det er usikkert om han vil karakterisere DeYoungs syn som lovisk, da han bruker begrepet *behage Gud* på en annen måte enn DeYoung.

DeYoung er på sin side redd for at enkelte drar sannheten om vår rettferdiggjørelse for langt og mister den dynamiske relasjonen mellom Gud og hans barn ved å si at Gud alltid har behag i sine barn, og at det dermed ikke er mulig å behage eller sørge Gud i sin vandring.

Selv om DeYoung ikke selv fremstiller sine tanker skjematisk, tror jeg det kan være nyttig å gjøre dette her for å tydeliggjøre det han mener er viktige forskjeller på rettferdiggjørelse og helliggjørelse.

¹⁵⁹ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 74

¹⁶⁰ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 74

	Retttferdiggjørelse	Helliggjørelse
Guds relasjon til kristne	Dommer	Far
Handling	Jesus tok straffen vi fortjente og Gud erklærer oss som retttferdige ved tro	Vi kan bli utsatt for tukt (ikke straff) om vi er ulydige
Guds behag	Gud har alltid behag i oss og elsker oss fordi vi er i Kristus	Vi kan behage eller sørge Gud, avhengig av vår vandring

DeYoung skiller altså tydelig mellom det som gjelder retttferdiggjørelsen og det som gjelder helliggjørelsen. Dersom man ikke forstår denne forskjellen, vil man heller ikke forstå DeYoungs teologi om det kristne livet. Det er altså ting som gjelder for retttferdiggjørelsen som ikke gjelder for helliggjørelsen – og motsatt. Når det gjelder vår retttferdiggjørelse, er det ingen straff eller fordømmelse fordi vi er i Jesus. Når det gjelder helliggjørelsen, kan Gud tukte oss når vi er ulydig, fordi Gud oppdrar oss som en god far.

7.3 Vurdering

Som nevnt ovenfor ser det ut til at Tullian Tchividjian ikke har en egen kategori for Guds behag i kristne avhengig av deres vandring, slik Kevin DeYoung legger mye vekt på. Ved første lesning av Tchividjian er det lett for å anta at han bruker ordene om Guds velbehag på samme måte som DeYoung, men trolig refererer dette altså heller til frelsen, altså om man er Guds elskede barn. Dette vil både Tchividjian og DeYoung være enige i at ikke forandrer seg avhengig av vandringen.

Dersom jeg har forstått Tchividjian riktig, at han aldri skriver om Guds behag i kristne ut fra deres vandring, kan man undre seg hvorfor han aldri skriver om dette, men heller gjentar mange ganger at Gud har behag i oss uavhengig av våre gjerninger, bare på grunn av sin Sønn. Den enkleste forklaringen på dette har å gjøre med sjelesorg og klar kommunikasjon. Tchividjian er i sin bok fokusert på å gjøre evangeliets budskap klart og enkelt, og å hjelpe de mange kristne som blander gjerningene inn i frelsen, slik at de mangler glede og visshet. Dermed blir det gjentatt svært mange ganger at kristnes vandring slik sett ikke har noe å si,

men at Guds kjærlighet er konstant. Trolig kan vi også forstå denne vektleggingen på bakgrunn av at Tchividjian har opplevd mye forkynnelse som blander inn egen vandring i frelsen, og at det da har oppstått en motreaksjon på dette.

Samtidig kan man spørre om Tchividjian kan ha svingt pendelen for langt i motsatt retning? Jeg har ovenfor fortalt hvordan DeYoung viser at Bibelen flere ganger snakker om å behage Gud i vandringen, men dette ser jeg ikke at Tchividjian skriver noe om. På den ene siden kan man kanskje unnskyldte Tchividjian her fordi hans bok først og fremst handler om evangeliet. Samtidig handler hans bok også i høyeste grad om helliggjørelsen, fordi han i hele boken forsøker å vise hvordan evangeliet er nok for det kristne livet. Det er alltid vagt å kritisere en forfatter for å ikke ta med noe man selv skulle ønske var med i boken. Men dersom det er gode grunner for å ta med noe som er utelatt, er det bedre grunn til å kritisere. Det at Tchividjian legger spesielt stor vekt på enkelte bibelske konsepter uten å nyansere dem, er en svakhet fordi de flere ganger ser ut til å implisere noe som bryter med Bibelen. Dermed vil også mange lesere fort dra slutninger som vil bryte med Bibelen. Dette viser seg for eksempel i spørsmålet om å behage Gud. Dersom det eneste som blir sagt er at hva vi gjør ikke har noe å si i forhold til hvordan Gud ser på oss, vil lesere fort konkludere med at all snakk om å forsøke å behage Gud gjennom måten man lever på er lovisk. Vil man dermed også si at Paulus var lovisk? Man står altså i fare for å få problemer med en rekke bibeltekster når viktige nyanser blir utelatt.

Ettersom det å behage Gud ikke bare ser ut til å være et abstrakt konsept i Bibelen, men heller en viktig motivasjonsfaktor, blir det også tydelig at man mister noe ved å aldri snakke om Guds velbehag på denne måten. Man mister noe Gud har ment å være som en drivkraft, som nå blir betegnet som lovsik. Her er jeg tilbake til noe jeg allerede har diskutert i kapitlene om motivasjon og loviskhet, og som jeg dermed ikke skal gjenta, men dette er bare med på å illustrere at kapitlene i denne oppgaven henger tett sammen. I tillegg til å miste en bibelsk motivasjonsfaktor, går man også glipp av en mulighet til å forstå forholdet mellom Gud og hans barn på en mer dynamisk måte. Hvis alt som er verdt å vite om Guds velbehag er at Gud alltid har sitt behag i oss på grunn av Jesus, så mister man den dynamiske relasjonen som er ment å prege forholdet mellom Gud og kristne.

I tillegg til det å positivt søke å behage Gud, virker også det å unngå Guds negative reaksjoner (som for eksempel sorg, Ef 4,30) til å være noe som er ment til å skape en frykt. Gud er altså ikke et følelseløst vesen som forholder seg statisk til kristne. Å forstå denne dynamikken, at

Gud på den ene siden kan ha velbehag i kristne og på den andre siden være sorgfull over oss, kan for mange være krevende. Da blir det som om evangeliet ikke er nok. For hvis alle syndene virkelig er utslettet av Jesus på korset, hvorfor skulle da Gud sørge over kristnes synd? Her ser vi at man blir nødt til å passe på at en sannhet ikke blir dratt for langt, til å bety noe mer enn den egentlig betyr. At Jesus har utslettet syndene til alle som tror på ham og at Gud dermed ikke lenger er vred, impliserer ikke at Gud ikke kan sørge over de troendes synder. Tidligere gjennom kirkehistorien har man klart å kommunisere både at alle de troendes synder er utslettet og at Gud samtidig kan sørge over, ja til og med bli vred på kristne. DeYoung siterer for eksempel Jean Calvin, som sa at Gud kunne bli «wondrously angry with his children».¹⁶¹ Dermed burde det også vært mulig for oss i dag å kommunisere, selv om det krever at man holder to tanker i hodet samtidig.

I tillegg til bibeltekster og argumenter DeYoung kommer med, som tyder på at Gud faktisk ser forskjellig på, og reagerer forskjellig i møte med kristne, beskriver også Bibelen kristne forskjellig. Apostelen Paulus kaller noen for «kjødelige», andre for «åndelige», selv om begge disse gruppene blir beskrevet som brødre (1. Kor 3,1-2, Gal 6,1). Andre steder blir enkelte kalt for «småbarn i Kristus», mens andre blir kalt for «lærere» (Heb 5,12-14). Når vi forstår at åndelig vekst også er det Gud forventer og som dermed er mulig, slik jeg beskrev i sist kapittel, så skulle det heller ikke overraske oss at kristne i Bibelen blir beskrevet ut fra at noen har vokst mer enn andre. På samme måte som en far kan beskrive forskjellig vekst hos sine barn, kan vel også Gud Fader gjør det samme med tanke på sine barn?

¹⁶¹ DeYoung, *The Hole in Our Holiness*, 73-74

KONKLUSJON

Spesifikke slutninger i helliggjørelsesdebatten

1. *Det er ikke lovisk å bli tilfredsstilt av andre ting enn det som blir regnet som evangeliets kjerne.*

I denne oppgaven har jeg vist at Tullian Tchividjian tror at det å hevde at lydighet mot Guds bud skal gi noe som man ikke får i forsoningen og rettferdiggjørelsen, er lovisk. Dette «alt» som vi er på jakt etter er bare mulig å finne i Jesus, og har ingenting med egen helliggjørelse å gjøre. Et slikt fokus vil være et slaveri i seg selv, også kalt loviskhet. Kevin DeYoung tror derimot at det å virkelig fokusere på Guds bud er naturlig siden Bibelen gjør det. Dette blir bare lovisk eller feil dersom man tror at det å følge budene gjør at man blir rettferdig fremfor Gud, eller dersom man forkynner budene uten å knytte de sammen med evangeliet som grunnlaget for hvorfor man er lydig. Et relativt sterkt fokus på helliggjørelse er også naturlig fordi helliggjørelse er nødvendig for å nå frem til herliggjørelse. Det er altså et tegn på at man er på rett vei og mangel på dette bør føre til bekymring.

Jeg har konkludert med at Tchividjians forståelse av loviskhet er for ensidig og altomfattende i lys av Bibelen. Dette «alt» som kun Gud kan gi oss, kan ikke ekskludere at lydighet mot loven av rett motivasjon kan gi troende mange velsignelser som man kan glede seg over. Flere bibelvers snakker direkte eller indirekte om løfter knyttet til å holde Guds bud, uten at noe tyder på at dette er ment hypotetisk, som om ingen kunne få oppfylt disse løftene ved lydighet. Det er noe uklart om Tchividjian egentlig mener en del av det hans mer bastante uttalelser naturlig vil lede til. Derfor har jeg lagt vekt på å ikke kritisere ham for noe som han logisk burde ha konkludert med, men som han aldri konkluderer eksplisitt. En del av det han skriver kan være litt vagt og det kan av og til ligne på en bueskytter som skyter piler i mange retninger, der det er uklart hva som egentlig er målet. Dermed konkluderer jeg med at en del av hans uttalelser ser ut til å gå i en retning som Bibelen ikke støtter, uten at jeg kritiserer ham for noe han ikke uttaler eksplisitt.

2. *Formaningene er ment å virke til kristnes helliggjørelse ved å lære dem hvordan de skal vandre.*

Tullian Tchividjian begrenser formaningenens rolle til lovens andre bruk, der budene bare skal lede tilbake til Jesus. Dermed er han tydelig på at alle hans taler er lov og evangelium, der loven ikke er ment som rettleiding for kristne, men bare skal tilbake til dette «alt» man får i evangeliet. Kevin DeYoung mener på sin side at det å høre evangeliet ikke automatisk leder til helliggjørelse, og at kristne trenger å høre formaningene fordi vi er late, fordi vi glemmer hva vi er kalt til og så videre. Det er skjedd en forandring med kristne på den måten at man før hatet Gud og hans lov, mens nå elsker man Guds lov.

Jeg har konkludert med at Tullians Tchividjians fornektelse av formaningenens helliggjørende rolle ikke holder i møte med Bibelen. Dette både fordi hans uttalelser mangler grundig begrunnelse, men også fordi Bibelen peker i en annen retning. For Tchividjian er dette et spørsmål om det enten er loven eller evangeliet som gir kraft. I dette ligger det en antakelse om at kristne ikke allerede i frelsen har fått en kraft tilgjengelig som gjør at de er i stand til å lyde. Kraften er derimot noe man får ved å høre evangeliet, tenker han. Slik jeg forstår det, ignorerer Tchividjian det essensielle som DeYoung bruker mye tid på, nemlig læren om «union with Christ», altså alt vi har fått i frelsen, inkludert at vi er begravd og oppreist med Kristus, vi er gjenfødte til et nytt liv, og vi har fått Ånden til å vandre i dette nye livet. Formaningene som kristne får høre, blir altså ikke mottatt av kraftløse mennesker som hater loven, men av noen som elsker den og kan lyde den, på tross av et iboende kjød. Dermed gir det også mening at apostlene formante slik at kristne skulle vandre verdig for Gud. Mens Tchividjian må anta at alle disse formaningenene bare helliggjorde indirekte ved at de skulle vise kristne deres elendighet, peker brevlitteraturens struktur på noe annet. Evangeliet kommer som regel først som en forklaring på alt de kristne har fått del i, og ut fra alt dette skal vandringsen følge. Den relasjonen det nye testamentet peker på mellom indikativer og imperativer, er altså primært at indikativer leder til imperativer, og ikke motsatt. Tchividjian legger derimot eksklusivt vekten på det motsatte.

3. *Kristne er kalt til å streve for å holde Guds bud.*

Tchividjian er tydelig på at det eneste kristne er kalt til å jobbe med, er å hvile i evangeliet. Strevet skal altså ikke være rettet mot å være lydige, fordi problemet når man synder alltid er at

man ikke trodde nok på evangeliet. For DeYoung blir tematikken heller forstått mer dynamisk, der man skal hvile i stillingen framfor Gud, men streve i vandringen. Dette fordi kjødet står Guds lov imot, og da må man jobbe for å være lydige. Ord som «streve» og «kjempe» er gode bibelske ord som blir brukt i Bibelen om vandringen, og er ikke feil så lenge kristne er bevisste på at de ikke strever for å være rettferdige i sin stilling fremfor Gud, og så lenge de er klar over at Gud gir dem styrke i deres kamp. Kristne sitt ansvar for å kjempe og Guds givende kraft i helliggjørelsen er altså ikke gjensidig ekskluderende konsepter.

Jeg har konkludert med at Tchividjians forståelse av at det å streve bare handler om å streve med å gå tilbake til evangeliet, ikke blir understøttet av Bibelen. Kristne er også kalt til å kjempe mot synd og for lydighet, og nettopp Bibelens advarsler om latskap impliserer at det krever arbeid å gjøre det rette. Bibelen gir flere grunner til at kristne synder enn bare at man ikke har trodd nok på evangeliet og dermed følger det at det å kjempe også har sin plass. Kristne sitt strev, så lenge det er gjort i tro til Gud og med rett motivasjon, er ikke noe man gjør i egen kraft, men alltid av Guds nåde.

4. Bibelen gir kristne mange legitime motivasjoner som skal lede til lydighet.

Tullian Tchividjian hevder at det bare er én rett motivasjon for kristne, nemlig evangeliet. Ideen om at man har fått alt i evangeliet anvendes til hva som er legitim motivasjon, slik at dersom noe annet enn hva Jesus har gjort blir det som får en kristen til å være lydige er man drevet av en kjødelig motivasjon. Da kan ytre gjerninger være gode, men i det indre driver man med avgudsdyrkelse. At Bibelen gir kristne mange andre begrunnelser enn evangeliet forklarer Tchividjian med at dette bare er begrunnelser og ikke motivasjon, altså ikke noe som er ment å lede kristne til å gjøre det rette. Kevin DeYoung skiller derimot ikke mellom Bibelens begrunnelser og motivasjoner, og mener at alle grunner Guds Ord gir for å være lydige kan være legitime motivasjoner som skal få kristne til å bli lydige. Han forstår dermed tematikken slik at på samme måte som syke mennesker trenger ulike medisiner, har Gud også ulike motivasjoner for kristne. Så lenge de er gitt oss i Bibelen er ingen av dem å forakte.

Jeg har i denne oppgaven konkludert med at Bibelens tale om motivasjoner ikke kan reduseres til én riktig motivasjon. Når Tchividjian skiller mellom begrunnelser for lydighet og motivasjon, og hevder at det bare er én rett motivasjon, må han logisk sett konkludere med at

dersom en kristen er lydige på grunn av en begrunnelse gitt i Bibelen som ikke omfatter evangeliet, så er dette kjødelig. At det å bli ledet til å gjøre det rette ut fra en begrunnelse som Bibelen selv gir, virker å være en absurd idé som ikke har støtte i Bibelen. En slik måte å tenke på har også negative implikasjoner fordi man begrenser mulige måter å motivere kristne på. Mange begrunnelser Bibelen selv gir for lydighet blir stemplet som kjødelig motivasjon. Kristne som potensielt sett kunne ha blitt motivert ved å høre om evig lønn, sitter heller igjen med skyldfølelse fordi de lot seg motivere av lønn, selv om både Jesus og apostlene ga dette som grunn for lydighet. Dermed ender Tchividjian sin helliggjørelsesteologi ironisk opp i loviskhet, på tross av at han er blant dem som har en sterk tendens til å anklage andre for nettopp dette.

5. *Kristne kan ved Guds nåde bli bedre, og denne veksten er til en viss grad mulig å observere.*

Tullian Tchividjian og Kevin DeYoung er begge, i mer eller mindre grad, enige om at kristne kan bli mer hellige. Dette blir ikke vektlagt så mye hos Tchividjian, mens det for DeYoung er en viktig oppmuntring som bør komme tydelig frem i forkynnelsen. Der teologene skiller mer tydelig lag er i forståelsen om denne veksten kan sees av en selv.

Jeg har i denne oppgaven konkludert med at åndelig vekst til en viss grad er mulig å se hos seg selv. Selv om man aldri vil ha fullstendig selvvinnsikt her på jord, har de fleste likevel en viss selvvinnsikt inntakt, og denne er flere ganger skrevet om i Bibelen. Paulus kjempet ikke i sin vandring uvitende, men han visste at han ikke var diskvalifisert fra sin tjeneste som apostel. Bibelen setter også krav til de som skal tjene som eldste, og disse kravene kan ikke kun ha vært ment som instruksjon til de som skulle innsette eldste. De som hadde lyst til et tilsynsembete må også ha visst noe selv om hvordan de nådde opp til disse kravene. Ellers måtte de ha gått inn i en eldstetjeneste i blind tiltro til hva andre sa om dem. I tillegg ser man også at Bibelen forteller hva som vitner om at man er født av Gud. Kristne kan altså se noe av sin egen frukt og lydighet til Jesu bud.

6. *Alle kristne er like mye elsket av Gud, samtidig som Gud ser forskjellig på kristne ut fra deres vandring.*

Tullian Tchividjian skriver utelukkende om Guds velbehag som noe som er konstant i møte med kristne, og hevder at det å forsøke å behage Gud gjennom å for eksempel be eller lese Bibelen er lovisk. Ut fra dette kunne man konkludert med at det Kevin DeYoung skriver om å søke å behage Gud i sin vandring ville ha blitt karakterisert som lovisk av Tchividjian, men det vet man egentlig ikke. Tchividjian bruker trolig begrepet i betydning av å søke å ha en rett, frelsende relasjon til Gud, og ser ikke ut til å ha en egen kategori for det å behage Gud i sin vandring, som noe adskilt fra frelsen. For DeYoung er det derimot viktig å skille mellom Guds behag i alle kristne på grunn av hva Jesus har gjort, og Guds behag i sine barn ut fra deres vandring. Det første tilfellet er statisk, det andre er dynamisk.

Jeg har i denne oppgaven konkludert med at DeYoungs tosidige forståelse av Guds velbehag ser ut til å samstemme med Bibelen. Bibelen ser åpenbart ut til å ha en kategori for Guds varierende velbehag i sine barn ut fra deres vandring, selv om Tchividjian ikke ser ut til å operere med denne kategorien. At Tchividjian ikke skriver om at Gud kan se forskjellig på kristne, kan på den ene siden unnskyldes med at han har et budskap han ønsker å få ut i en kontekst der det han mener er at evangeliske kristne har havnet i en grøft. På den andre siden kan det virke som om han selv har havnet i motsatt grøft ved å ikke ha plass til Bibelens tale om å behage Gud i vandringen.

Tullian Tchividjian hevder at sannheten om at Gud elsker alle sine barn på grunn av Jesu gjerning for oss må bety at det ikke på noen måte kan være forskjell på hvordan Gud ser på kristne. Alle er like mye elsket av Gud, og fordi Gud alltid ser sine barn gjennom Jesus ser han heller ikke noen forskjell. I seg selv er alle like syndige, og i evangeliet er alle like elsket. Kevin DeYoung forstår Guds relasjon til sine barn tosidig. På den ene siden er alle like mye elsket av Gud på grunn av evangeliet. På den andre siden er ikke relasjonen mellom Gud og kristne statisk, selv om Gud alltid vil elske sine barn uavhengig av vandringen. Men nettopp fordi Gud er far, og kristne er barn, kan Gud sørge over sine barn dersom de er ulydige. Dette er altså ikke fordi han ikke elsker dem, men nettopp *fordi* han elsker dem. Relasjon mellom foreldre og barn er ikke statisk, og dette gjelder også forholdet mellom Gud Fader og sine barn.

Jeg har i denne oppgaven konkludert med at Guds relasjon til kristne må bli forstått tosidig. Gud elsker alle kristne like mye, men dette ekskluderer ikke et dynamisk forhold; tvert imot

antyder Guds kjærlighet dette. Bibelen taler om at Guds Ånd sørges, og man ser også eksempler på at Jesus reagerer med sorg og sinne i møte med disiplene, og at det samme gjelder for apostlenes forhold til de kristne menighetene. Apostlenes reaksjon på kristnes vandring ser bare ut til å være et vitne om hvordan Gud selv reagerer på kristnes vandring.

Generelle og prinsipielle slutninger for teologisk arbeid

I avslutningen av en oppgave som dette er det flere momenter jeg sitter igjen med som jeg tror er viktig å ta med seg videre i forståelsen av helliggjørelsen, men også prinsipielle lærdommer som har stor overføringsverdi til andre områder i teologien. Jeg oppsummerer dermed følgende prinsipielle lærdommer:

1. *Bibelen kan og må bli tolket uten at man bruker hermeneutiske rammeverk som hindrer en naturlig tolkning av teksten.*

Som jeg har vist i denne oppgaven, erkjenner Tchividjian selv at han leser Bibelen på en måte slik at forsoningen og rettferdiggjørelsen alltid blir løsningen og det man må fokusere på. Dermed er alle andre muligheter på forhånd ekskludert. Dette lærer oss at man kan bruke et bibelsk, sentralt tema og strekke det slik at man mister den opprinnelige meningen med en bibeltekst. Veien videre for å forstå Bibelen bedre og dermed komme til større enhet i både helliggjørelseslære og på andre områder kan ikke være at man lar et viktig tema i Skriften bli overstyrende for bibelteksters opprinnelige mening. I stedet er man kalt til en enda grundigere jobb i søken etter å forstå hva forfatteren opprinnelig mente med hva han skrev.

2. *To sannheter kan eksistere side om side uten at de ekskluderer hverandre, selv om det i første omgang kan virke som om de ikke kan forenes.*

Mens Tchividjian til en viss grad har en del bastante uttalelser, kommer DeYoung gjentatte ganger med et utsagn som mange lesere i første omgang vil reagere på, før han er snar med å kvalifisere utsagnet. Gode gjerninger er nødvendig til frelse samtidig som gode gjerninger ikke på noen måte bidrar til at man kommer i en rett relasjon med Gud. Gud kan både ha behag i kristne og ikke ha behag i dem. Vi skal både hvile, med tanke på vår stilling, og arbeide hardt, med tanke på vår vandring. Slike eksempler lærer meg at man ikke må være for

snar med å avfeie utsagn uten at man virkelig vet hva som menes og ikke menes med dem. Det er heller ikke sikkert at alt er like svart/hvitt som man fort kan tenke.

Som jeg nevnte i kapittel 1 er det i den reformerte tradisjon et viktig skille mellom paradoks og selvmotsigelse, og man ser her at et slikt skille kan være til hjelp mot å ende opp i en enten-eller-tankegang. Å gi rom for paradokser kan hjelpe til en mer nyansert forståelse av det kristne livet som både stemmer bedre overens med den menneskelige erfaring og Bibelen.

3. Når mange bibelvers ser ut til å peke i en annen retning enn sin egen opprinnelige posisjon, bør man revurdere sitt syn.

I vitenskapshistorien har det vært slik at dersom et rådende vitenskapelig paradigme ikke klarer å forklare mange fenomener, har man tvilt mer på om paradigmet kan være rett. Innenfor teologien bør flere bibelvers som peker i en annen retning enn et teologisk syn, være med på å så tvil om denne posisjonen kan stemme overens med Bibelen. Dersom slutninger man drar ut fra en del bibelvers ser ut til å komme i konflikt med andre bibelvers, slik at disse krever en unaturlig tolkning, bør man altså vurdere om man kan ha dratt sine opprinnelige slutninger for langt.

BIBLIOGRAFI

Trykte kilder

Bahnsen, Greg, Kaiser Jr. Walter m.fl. *Law and Gospel. Five views*. Grand Rapids: Zondervan, 1996

Bibelen, Den Hellige Skrift. Norsk Bibel, 1988/07

Calvin, Jean, Institutes of the Christian Religion, ed. John T. McNeill, trans. Ford Lewis Battles. Philadelphia: Westminster Press, 1960

De Young, Kevin. *The Hole in our Holiness*. Filling the Gap between Gospel Passion and the Pursuit of Godliness. Wheaton: Crossway, 2014.

Fitzpatrick, Elyse, *Give them Grace*. Wheaton: Crossway, 2011

Fitzpatrick, Elyse. *Good News for Weary Women*. Chicago: Tyndale, 2014

Grudem, Wayne et al., *Understanding Scripture: An Overview of the Bible's Origin, Reliability, and Meaning*. Wheaton: Crossway, 2012.

H. Clark, Gordon. *Logic*, Trinity Foundation, 1998.

Jones, Mark. *The New Antinomianism. Reformed Theology's Unwelcomed Guest?*. Phillipsburg: Presbyterian & Reformed, 2013.

Kevan, Ernest F. *The Grace of Law*. Soli Deo Gloria Publications, 2011.

Liddell, H. G., Scott, R., Jones, H. S., & McKenzie, R. *A Greek-English lexicon*. Oxford: Clarendon Press, 1996

Piper, John. *Future Grace*. Multnomah, 2005.

Piper, John. *Desiring God*. Multnomah, 2011.

Sproul, R.C. *Chosen By God*. Wheaton: Tyndale, 1986.

Tchividijan, Tullian. *Jesus + Nothing = Everything*. Wheaton: Crossway, 2011.

Wilson, Douglas, B. Nance, James. *Introductory Logic*. Canon Press, 4th Edition, 2006

Internettkilder

<http://www.shepherdsconference.org/media/?2014>. Besøkt 16. juni 2015

<http://www.shepherdsconference.org/media/?2013>. Besøkt 16. juni 2015

<http://shepherdsconference.org/media/details/?mediaID=8438>. Besøkt 19. Juni 2015

<http://www.christianitytoday.com/gleanings/2015/june/tullian-tchividjian-resigns-after-admitting-inappropriate-re.html>. Besøkt 22. juni 2015

<http://www.christianitytoday.com/gleanings/2014/may/tim-keller-don-carson-explain-why-tullian-tchividjian-tgc.html>. Besøkt 22. juni 2015

<http://www.thegospelcoalition.org/article/on-some-recent-changes-at-tgc>. Besøkt 22. Juni 2015

<http://www.desiringgod.org/articles/yes-you-can-please-your-father>. Besøkt 25. Juni 2015

<http://andynaselli.com/let-go-and-let-god>. Besøkt 30. Juni 2015

<https://www.gty.org/blog/B150615/regeneration-and-hypergrace?Term=Tullian%20Tchividjian>. Besøkt 30. Juni 2015

<https://www.youtube.com/watch?v=CV4cvoIbRfA>. Besøkt 30. Juni 2015

<https://www.gty.org/blog/B150615/regeneration-and-hypergrace?Term=Tullian%20Tchividjian>. Besøkt 1. Juli 2015

<http://www.keylife.org/articles/how-to-lose-your-freedom>. Besøkt 18. August 2015

<https://blogs.thegospelcoalition.org/kevindeyoung/2014/05/13/what-we-all-agree-on-and-what-we-probably-dont-in-this-sanctification-debate/>. Besøkt 20. Januar 2017

http://www.reformed.org/documents/wcf_with_proofs/. Besøkt 3. Februar 2017

<https://www.thegospelcoalition.org/article/you-cant-exhaust-it>. Besøkt 17. Februar 2017

<http://frame-poythress.org/review-of-michael-horton-christless-christianity-the-alternative-gospel-of-the-american-church/>. Besøkt 17. Mars 2017

<http://graceandgranite.com/sins-the-culprit-not-the-law/>. Besøkt 22. Mars 2017